

GHIDUL SOLICITANTULUI

MĂSURA 2.2. (2B)

Ferme mici și mijlocii

CUPRINS

1. PREVEDERI GENERALE	
Contributia submasurii la domeniile de interventie	4
2. PREZENTAREA SUBMASURII	
2.1. Prezentarea masurii	4
2.2. Beneficiari eligibili	4
2.3. Actiuni eligibile si neeligibile	7
a) Tipuri de investitii si cheltuieli eligibile	
b) Tipuri de investitii si cheltuieli neeligibile	
2.4. Criterii de selectie	9
2.5. Valoarea sprijinului nerambursabil	10
3. ACCESAREA FONDURILOR	
3.1. Completarea, depunerea si verificarea dosarului cererii de finantare	10
3.1.1. Completarea cererii de finantare	11
3.1.2. Depunerea dosarului cererii de finantare	12
3.1.3. Verificarea dosarului cererii de finantare	12
3.2. Contractarea	15
3.2.1. Semnarea Contractelor De Finantare	16
3.2.2. Modificarea contractelor de Finantare	16
3.2.3. Încetarea Contractelor de Finantare	20
3.3. Plata	20
4. INFORMATII UTILE	
4.1. Documente necesare intocmirii cererii de finantare	21
4.2. LISTA DOCUMENTELOR DISPONIBILE PE SITE-UL GAL	24
o Ghidul Solicitantului M2.2. (2B)	
o Anexa nr. 6 - Anexa aferentă Subprogramului Tematic Pomicol;	
o Anexa nr. 9 - Codul bunelor practici agricole pentru protecția apelor împotriva poluării cu nitrați din surse agricole;	
o Anexa nr. 10 - Calculatorul capacităților de stocare și de împrăștiere a gunoii de grajd	
o Anexa nr. 11 - Sinteza studiului privind „Zonarea potențialului de producție agricolă și a potențialului de dezvoltare a investițiilor în activitățile de procesare agro-alimentară, estimarea necesarului de stocare și procesare pe zone” și Metodologia de realizare a studiului privind zonarea potențialului agricol și apicol;	
o Anexa nr. 12 - Lista Raselor Autohtone (Indigene) eliberata de Agenția Naționala pentru Zootehnie ”	
o Anexa nr. 13 - Lista Asociațiilor acreditate de Agenția Națională pentru Zootehnie ”	
o Anexa nr. 19 - Instrucțiuni privind evitarea creării de condiții artificiale în accesarea PNDR 2014-2020	
o Fisa masurii 2.2. (2B)	
o Fisa de evaluare generala a masurii 2.2. (2B)	
o Formulare specifice	
o Ghidul de implementare sM19.2	
o Manualul de procedura sM19.2	
o Manual de Procedura GAL	
4.3. Dictionar	25
4.4. Legislatie	31

GHIDUL SOLICITANTULUI pentru accesarea MĂSURII 2.2. (2B) – „Firme mici și mijlocii”

Ghidul solicitantului este un material de informare tehnică a potențialilor beneficiari ai Fondului European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR) și constituie un suport informativ complex pentru întocmirea proiectului conform cerințelor specifice ale PNDR 2014-2020. Acest document nu este opozabil actelor normative naționale și europene.

Ghidul solicitantului prezintă regulile pentru pregătirea, întocmirea și depunerea proiectului de investiții, precum și modalitatea de selecție, aprobare și derulare a proiectului dumneavoastră. De asemenea, conține lista indicativă a tipurilor de investiții pentru care se acordă fonduri nerambursabile, documentele, avizele și acordurile pe care trebuie să le prezentați, modelul Cererii de Finanțare, al Studiului de fezabilitate, ale Contractului de finanțare, precum și alte informații utile realizării proiectului și completării corecte a documentelor.

Ghidul solicitantului, precum și documentele anexate pot suferi rectificări din cauza actualizărilor legislative naționale și europene sau procedurale – varianta actualizată este publicată pe pagina de internet www.gal-mvc.ro

**PREVEDERILE PREZENTULUI GHID SE COMPLETEAZĂ CU REGLEMENTĂRILE CUPRINSE ÎN
MANUALUL DE PROCEDURĂ AL GAL, GHIDUL SOLICITANTULUI AFERENT SUBMASURII 19.2,
MANUALULUI DE PROCEDURĂ PENTRU SUBMASURA 19.2 și INSTRUCȚIUNI PRIVIND EVITAREA
CREĂRII DE CONDIȚII ARTIFICIALE ÎN ACCESAREA PNDR 2014-2020 POSTAT PE SITE-UL www.gal-mvc.ro**

Capitolul 1

PREVEDERII GENERALE

Măsura 2.2. (2B) „ Ferme mici și mijlocii” se încadrează, conform prevederilor art.19 din Regulamentul nr. (CE) 1305/ 2013, cu modificările și completările ulterioare.

Contribuția măsurii 2.2. (2B) la domeniile de intervenție:

- 2B Facilitarea intrării în sectorul agricol a unor fermieri calificați corespunzător și, în special, a reînnoirii generațiilor
- 2A Îmbunătățirea performanței economice a tuturor exploatațiilor agricole și facilitarea restructurării și modernizării exploatațiilor, în special în vederea creșterii participării pe piață și a orientării spre piață, precum și a diversificării activităților agricole.

Scopul acestei sub-măsuri este:

- Îmbunătățirea managementului exploatației agricole;
  - Creșterea orientării către piață și a veniturilor exploatațiilor agricole de mici dimensiuni.
- Fermele mici sunt definite ca fiind exploatații agricole cu o dimensiune economică între 4.000 –7.999 SO.

Contribuția publică totală, a Măsurii 2.2. (2B) “Ferme mici si mijlocii”, este de 45.000 euro, aceasta se va repartiza în apelul de selecție, este formată din:

- 15% - contribuția Guvernului României pentru regiunile de dezvoltare ale României și 85% - contribuția Uniunii Europene;

Atenție!

Proiectul va fi obligatoriu încadrat în alocarea financiară aferentă Teritoriului GAL.

Capitolul 2

2.1. PREZENTAREA MĂSURII 2.2. (2B)

Sprrijinul acordat pentru fermele mici existente este un instrument menit să determine, în principal, transformarea structurală și deschiderea spre piață a fermelor mici cu potențial de a deveni întreprinderi agricole viabile, precum și de a crește capacitatea de a identifica noi oportunități de valorificare a producției acestora.

În cazul dezvoltării fermelor mici, principiul finanțării nerambursabile este transformarea structurală și deschiderea spre piață a fermelor mici cu potențial de a deveni întreprinderi agricole viabile, precum și de a crește capacitatea de a identifica noi oportunități de valorificare a producției acestora.

2.2. BENEFICIARI ELIGIBILI

Fermierii care au drept de proprietate și/sau drept de folosință pentru o exploatație agricolă care intră în categoria de fermă mică conform definiției relevante cu excepția persoanelor fizice neautorizate.

Solicitanții (reprezentanții legali) eligibili pentru sprijinul financiar nerambursabil acordat prin această submăsură trebuie să îndeplinească următoarele condiții obligatorii:

- să fie fermieri care au drept de proprietate și/ sau drept de folosință pentru o exploatație agricolă care intră în categoria de fermă mică cu excepția persoanelor fizice neautorizate.
- să fie persoane juridice române;
- să se afle pe teritoriul GAL
- să acționeze în nume propriu;
- să aibă vârsta de cel puțin 18 ani împliniți la data depunerii Cererii de finanțare;
- să aibă studii minime de 8 ani clase;
- să se încadreze într-una din formele de organizare de mai jos la data depunerii Cererii de finanțare, indiferent de data înființării formei respective de organizare:
  - **persoană fizică înregistrată și autorizată** în conformitate cu prevederile OUG nr. 44/ 2008, privind desfășurarea activităților economice de către persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale, cu modificările și completările ulterioare:

- ca persoană fizică autorizată;
- ca întreprinzător titular al unei întreprinderi individuale;
- ca întreprindere familială;
- **societate cu răspundere limitată cu asociat unic/majoritar (majoritate absolută 50%+1)** înființată în baza Legii nr. 31/ 1990 privind societățile comerciale, republicată, cu modificările și completările ulterioare reprezentată prin:
  - asociat unic care are și calitatea de administrator al societății;
  - asociat majoritar (majoritate absolută 50%+1) care are și calitatea de administrator al societății. În cazul persoanei juridice cu acționariat multiplu, asociatul majoritar trebuie să exercite controlul efectiv pe întreaga durată de valabilitate a Deciziei de finanțare.

Solicitantul trebuie să respecte prevederile cap. 8.1. din PNDR.

În categoria SRL-uri este inclusă și microîntreprinderea înființată de întreprinzătorul debutant („**societate cu răspundere limitată - debutant**” sau „**S.R.L. - D.**”) în baza prevederilor OUG nr. 6/2011 din 2 februarie 2011 pentru stimularea înființării și dezvoltării microîntreprinderilor de către întreprinzătorii debutanți în afaceri, cu modificările și completările ulterioare, cu condiția respectării criteriilor prevăzute de legislația europeană și națională în vigoare pentru schema de minimis, pe durata de valabilitate a Deciziei de finanțare;

- să respecte încadrarea în categoria de microîntreprinderi¹ sau întreprinderi mici, indiferent de forma de organizare economică;
- să nu creeze condiții pentru a obține în mod necuvenit un avantaj, în sensul prevederilor art. 60 din Regulamentul (UE) nr. 1306/2013, cu modificările și completările ulterioare, în orice etapă de derulare a proiectului.
- să prezinte un Plan de afaceri;

Planul de afaceri va fi întocmit conform modelului din Anexa nr. 3 la Ghidul solicitantului și trebuie să cuprindă cel puțin următoarele:

- ✚ Prezentarea situației inițiale a exploatației agricole (de ex: datele solicitantului, aria de cuprindere a activității, forma juridică a solicitantului, abilități profesionale, istoricul întreprinderii agricole, facilități de producție, dotarea exploatației);
- ✚ Prezentarea țințelor și obiectivelor de etapă propuse **pentru dezvoltarea exploatației agricole** (de ex: obiectivul general, obiectivele operaționale, suplimentare – planificarea îndeplinirii acestora, riscurile de implementare, standarde și norme europene legate de protecția muncii și de mediu și normele sanitare-veterinare, în cazul exploatațiilor agricole care vizează creșterea de animale, planul de amenajări pentru gestionarea gunoiului de grajd (inclusiv dejectiile de origine animală), conform normelor de mediu precum și previziunea bugetului de venituri – cheltuieli);
- ✚ Prezentarea detaliată a acțiunilor, inclusiv cele legate de sustenabilitatea mediului și de utilizarea eficientă a resurselor, necesare pentru dezvoltarea exploatației agricole, formarea sau consilierea (îmbunătățirea economică propusă a exploatației, planul propus pentru formare și consiliere – pentru a îmbunătăți aptitudinile beneficiarilor și eficacitatea exploatației, restructurarea și diversificarea activităților agricole (evaluarea riscurilor de mediu și planificarea implementării).

Planul de afaceri nu poate cuprinde alte acțiuni din cadrul PNDR 2014-2020, în afara celor specifice măsurii 2.2 (2B) și care nu sunt în acord cu obiectul de activitate efectiv al întreprinderii.

- nu a beneficiat de sprijin anterior prin această sub-măsură din PNDR 2014-2020;
- o exploatație agricolă nu poate primi sprijin decât o singură dată în cadrul acestei sub-măsuri prin PNDR 2014-2020, în sensul că exploatația nu poate fi transferată între doi sau mai mulți fermieri, beneficiari ai sprijinului prin această submăsură;

- în cazul înființării/ reconversiei plantațiilor pomicole, vor fi luate în considerare pentru sprijin doar speciile eligibile și suprafețele incluse în Anexa din Cadrul Național de Implementare aferentă Subprogramului Tematic Pomicol din Anexa nr. 6 la Ghidul solicitantului, exceptând culturile din sectorul pomicol în sere și solarii (inclusiv tunele joase) și pepinierele, acestea putând fi înființate pe întreg teritoriul național.

În cazul în care prin intermediul Planului de afaceri solicitantul propune dezvoltarea unei exploatații pomicole, se vor respecta condițiile prevăzute în Legea pomiculturii nr.348/ 2003, cu modificările și completările ulterioare.

- implementarea Planului de afaceri trebuie să înceapă în termen de cel mult 9 luni de la data semnării deciziei de acordare a sprijinului;
- înaintea solicitării celei de-a doua tranșe de sprijin, beneficiarul face dovada creșterii performanțelor economice ale exploatației, prin comercializarea producției proprii în procent de minimum 20% din valoarea primei tranșe de sprijin (cerința va fi verificată în momentul finalizării implementării Planului de afaceri);
- Stabilirea/menținerea sediului social de solicitant în unul din UAT-urile în care este înregistrată exploatația vizată pentru sprijin.

Pentru justificarea condiției privind comercializarea producției proprii în procent de minim 20% din valoarea primei tranșe de sprijin, se ia în calcul producția comercializată pe parcursul duratei de execuție a Deciziei de finanțare, respectiv de la data semnării Deciziei de finanțare și până la data depunerii celei de a doua tranșe de sprijin.

Solicitantul detine o exploatație agricolă care trebuie să îndeplinească următoarele condiții obligatorii:

- are o dimensiune economică cuprinsă între 4.000 – 7.999 € S.O.
- este înregistrată ca microîntreprindere/întreprindere mică;
- este înregistrată de solicitant, în nume propriu sau sub forma de organizare eligibilă pentru accesarea sprijinului cu cel puțin 24 de luni înainte de solicitarea sprijinului prin intermediul Masurii 2.2. (2B) în Registrul Unic de Identificare – APIA și/sau în Registrul Național al Exploatațiilor – ANSVSA, precum și la Primărie în Registrul agricol;

Atentie! Pentru dovedirea acestui criteriu de eligibilitate solicitantul va depune în setiunea “Alte documente” documente din care să rezulte îndeplinirea condiției (de ex: transferul exploatației de pe persoana fizică pe persoana juridică: documente doveditoare a existenței exploatației cu cel puțin 24 luni înainte de depunerea Cererii de Finanțare)

- minim 50%+1 din SO trebuie să provină din terenuri/animale situate în teritoriul GAL

Condiția de 24 de luni cu privire la înregistrarea exploatației se aplică tuturor exploatațiilor deținute de solicitant/ persoana fizică aferentă solicitantului, indiferent dacă exploatația respectivă îndeplinește sau nu dimensiunea minimă eligibilă la momentul înregistrării solicitantului/ persoanei fizice aferente solicitantului, conform legislației naționale în vigoare la data respectivă (condiția de a fi înregistrat cu cel puțin 24 de luni înainte se aplică doar primului cod atribuit vreodată exploatației fermierului).

Condiția de 24 de luni cu privire la înregistrarea exploatației se aplică indiferent de forma de organizare economică a solicitantului pe care acesta o avea la momentul respectiv (cu cel puțin 24 de luni înainte de solicitarea sprijinului).

Solicitantul/ persoana fizică aferentă solicitantului poate modifica structura fermei în cadrul celor 24 de luni înainte de solicitarea sprijinului, cu condiția ca o dată cu accesarea sprijinului, acesta să mențină condițiile de eligibilitate și selecție în baza cărora a fost aprobat proiectul.

Statutul de microîntreprindere/ întreprindere mică trebuie să fie respectat la data depunerii cererii de finanțare, indiferent de momentul înregistrării solicitantului conform prevederilor OUG nr. 44/ 2008, privind desfășurarea activităților economice de către persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale, cu modificările și completările ulterioare/ Legii nr. 31/ 1990 privind societățile comerciale, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

OUG nr. 6/ 2011 pentru stimularea înființării și dezvoltării microîntreprinderilor de către întreprinzătorii debutanți în afaceri, cu modificările și completările ulterioare.

Îndeplinirea condiției de eligibilitate privind dimensiunea minimă a exploatației trebuie respectată începând cu momentul depunerii cererii de finanțare. (Nu constituie creare de condiții artificiale consolidarea exploatației înainte de depunerea Cererii de finanțare).

- În cazul în care exploatația agricolă vizează creșterea animalelor, Planul de afaceri poate prevedea un sistem de gestionare a gunoiului de grajd, altul decât platformele de gestionare, cu respectarea normelor de mediu.

La întocmirea Planului de Afaceri Solicitantul va consulta prevederile Ordinului 119/2014 pentru aprobarea Normelor de Igiena și Sanatate Publica privind mediul de viață al populației, în vederea stabilirii amplasamentului platformei de gestionare a gunoiului de grajd.

Foarte important!

Solicitanții acestei măsuri care dețin exploatații zootehnice/ mixte și care fac parte dintr-o asociație/ cooperativă care are concesionate/ închiriate suprafețe agricole reprezentând pajiști, în conformitate cu Ordinul MADR nr. 619/06.04.2015, vor ține cont în elaborarea planului de afaceri de toate angajamentele luate ca urmare a aderării la acea asociație/ cooperativă și vor prezenta în cadrul acestuia, în secțiunea dedicată fluxului tehnologic, detaliile privind modalitatea de creștere a animalelor atât în perimetrul gospodăriei cât și în afara acesteia având în vedere că o perioadă importantă de timp animalele nu se regăsesc în exploatația solicitantului. În cadrul planului de afaceri trebuie demonstrată sustenabilitatea și viabilitatea activității pentru care se solicită sprijin (inclusiv obținerea producției de către fermier și comercializarea acesteia și în perioada de pășunat). Atât în Planul de afaceri cât și în cadrul cererii de finanțare trebuie menționate codurile ANSVSA (al solicitantului și asociației/cooperativei) în vederea verificării transferului animalelor.

2.3 ACTIUNI ELIGIBILE SI NEELIGIBILE

a) Tipuri de investitii si cheltuieli eligibile

Sprijinul va fi utilizat pentru realizarea Planului de afaceri și activitatea economică desfășurată de beneficiar.

Cheltuielile propuse în Planul de afaceri, inclusiv **capitalul de lucru, achiziția de teren sau material biologic, efectuare de studii precum cel pentru sectorul pomicol, sau privind potențialul agricol precum și activitățile relevante pentru implementarea corectă a Planului de afaceri aprobat pot fi eligibile, indiferent de natura acestora.**

Demarcarea cu Programul Național Apicol (PNA)

Conform prevederilor PNDR 2014-2020, cu privire la **evitarea dublei finanțări** din Capitolul 14 „Informații privind complementaritatea”, nu pot fi finanțate atât din PNDR cât și din PNA, aceleași tipuri de acțiuni, însă este permisă accesarea simultană a PNDR cu celelalte două programe.

În ceea ce privește demarcarea cu Programul Național Apicol în vigoare (www.madr.ro), solicitanții PNDR și PNA pot accesa simultan sprijin prin ambele programe cu condiția ca acțiunile sprijinite și/ sau planificate și propuse spre finanțare de apicultori prin PNA să nu fie solicitate și prin PNDR 2014-2020 (obiectivele din Planul de afaceri) și viceversa.

În ceea ce privește demarcarea cu Programul Național Apicol în vigoare (www.madr.ro), solicitanții PNDR și PNA pot accesa simultan sprijin prin ambele programe cu condiția ca acțiunile sprijinite și/ sau planificate și propuse spre finanțare de apicultori prin PNA să nu fie solicitate și prin PNDR 2014-2020 (obiectivele din Planul de afaceri) și viceversa.

Condiția se aplică de la momentul solicitării sprijinului prin PNDR 2014-2020, iar lista cheltuielilor solicitate spre decontare de apicultor prin PNA (atât PNA 2014-2016 cât și PNA 2017-2019)

nu este eligibilă prin PNDR 2014-2020, prin urmare nu se poate regăsi în Planul de afaceri depus la momentul Cererii de finanțare.

Restricția de mai sus nu se aplică solicitanților care accesează sM 6.3 din PNDR pentru cheltuieli care nu sunt eligibile prin PNA.

Mai multe detalii se pot regăsi în modelul-cadru al Planului de Afaceri aferent Cererii de Finanțare.

b) Tipuri de investiții și cheltuieli neeligibile

În vederea modernizării/ dezvoltării exploatației nu sunt permise acțiuni care să prevadă cheltuieli cu echipamente sau utilaje second-hand.

Cheltuieli eligibile generale vor respecta prevederile din:

- **Cap. 8.1 din PNDR 2014-2020** – Dispoziții privind eligibilitatea cheltuielilor
- **H.G. nr. 226/2015** - Art. 24 - Reguli privind măsura 19 "Dezvoltarea locală LEADER";
- **Schema de ajutor de minimis - "Sprijin pentru implementarea acțiunilor în cadrul strategiei de dezvoltare locală", care se aprobă prin ordin al ministrului agriculturii și dezvoltării rurale;**
- **R. (UE) nr. 1305/2013** - art. 45 privind investițiile, art. 46 privind investițiile în irigații, art. 60 privind eligibilitatea cheltuielilor, în mod specific prevederile cu privire la eligibilitatea cheltuielilor în cazul unor dezastre naturale, art. 61 privind cheltuielile eligibile, Cap. I – Măsuri (în funcție de tipul de operațiuni sprijinite prin măsura din SDL);
- **R. delegat (UE) nr. 807/2014** de completare a R. (UE) nr. 1305/2013 – art. 13 privind investițiile;
- **R. (UE) nr. 1303/2013** – art. 6 privind conformitatea cu dreptul Uniunii și legislația națională, Titlul IV Instrumente financiare al R. 1303/2013 (art. 37 privind instrumentele financiare, art. 42 privind eligibilitatea cheltuielilor la închidere) și Cap. III al Titlului VII al R. 1303/2013 (art. 65 privind eligibilitatea, art. 66 privind formele de sprijin, art. 67 privind tipuri de granturi și de asistență rambursabilă, art. 68 privind finanțarea forfetară pentru costuri indirecte și costuri cu personalul cu privire la granturile și asistența rambursabilă, art. 69 privind normele specifice de eligibilitate pentru granturi și asistență rambursabilă, art. 70 privind eligibilitatea operațiunilor în funcție de localizare, art. 71 privind caracterul durabil al operațiunilor).

Cheltuielile eligibile specifice fiecărei măsuri vor respecta prevederile fișei măsurii din SDL aprobată de către AM PNDR. Tipurile de cheltuieli eligibile se vor raporta la tipurile de investiții eligibile aferente măsurii.

Atenție! Vor fi considerate cheltuieli eligibile doar mijloacele de transport specializate pentru activitatea proiectului. În cazul proiectelor sociale este eligibilă achiziționarea microbuzelor, corelat cu activitățile propuse.

CHELTUIELI NEELIGIBILE

Cheltuielile neeligibile vor fi suportate integral de către beneficiarul finanțării.

În cadrul proiectului nu pot fi incluse operațiuni asimilabile Măsurilor/Sub-măsurilor excluse de la finanțare prin Sub-măsura 19.2, în conformitate cu prevederile fișei tehnice a acestei Sub-măsuri. Conform fișei tehnice a Sub-măsurii 19.2, prin LEADER nu pot fi finanțate următoarele tipuri de operațiuni:

a) Sprijin pentru schimburi pe termen scurt la nivelul conducerii exploatațiilor și pădurilor, precum și pentru vizite în exploatații și în păduri (Art. 14/ Reg. (UE) 1305/2013, prevede la alin.(1) „Sprijinul poate fi acordat pentru schimburi pe termen scurt la nivelul conducerii exploatației și a pădurilor, precum și pentru vizite în exploatații și în păduri”);

b) Servicii de consiliere, servicii de gestionare a exploatației și servicii de înlocuire în cadrul exploatației (Art. 15/ Reg. (UE) 1305/2013);

c) Investiții în dezvoltarea zonelor forestiere și ameliorarea viabilității pădurilor (Art. 21 (a)/ Reg. (UE) 1305/2013);

d) Plățile pentru agromediu și climă (Art. 28/ Reg. (UE) 1305/2013);

- e) Agricultură ecologică (Art. 29/Reg. (UE) 1305/2013);
- f) Plăți Natura 2000 și plăți legate de Directiva-cadru privind apa (Art. 30/ Reg. (UE) 1305/2013);
- g) Plăți pentru zone care se confruntă cu constrângeri naturale sau cu alte constrângeri specifice (Art. 31/ Reg. (UE) 1305/2013);
- h) Plățile pentru bunăstarea animalelor (Art. 33/ Reg. (UE) 1305/2013);
- i) Servicii de silvomediu, servicii climatice și conservarea pădurilor (Art. 34/Reg. (UE) 1305/2013);
- j) Sprijin pentru gestionarea riscurilor (Art. 36 -39/ Reg. (UE) 1305/2013).

În cadrul proiectului nu pot fi incluse cheltuieli neeligibile generale, așa cum sunt acestea prevăzute în Cap. 8.1 al PNDR 2014 – 2020.

Cheltuielile neeligibile generale, conform prevederilor din Cap.8.1 din PNDR sunt:

- cheltuielile cu achiziționarea de bunuri și echipamente "second hand";
- cheltuieli efectuate înainte de semnarea contractului de finanțare a proiectului cu excepția:
  - costurilor generale definite la art. 45, alin. (2) litera c) a Reg. (UE) nr. 1305/2013 care pot fi realizate înainte de depunerea cererii de finanțare;
  - cheltuielilor necesare implementării proiectelor care presupun și înființare/reconversie plantații pomicole;
  - cheltuielilor pentru activități pregătitoare aferente măsurilor care ating obiectivele art. 35 din Reg. (UE) nr. 1305/2013, care pot fi realizate după depunerea cererii de finanțare, conform art. 60 alin.(2) din Reg. (UE) nr. 1305/2013;
- cheltuieli cu achiziția mijloacelor de transport pentru uz personal și pentru transport persoane;
- cheltuieli cu investițiile ce fac obiectul dublei finanțări care vizează aceleași costuri eligibile;
- cheltuieli în conformitate cu art. 69, alin. (3) din Reg. (UE) nr. 1303/2013 și anume:
  - a. dobânzi debitoare, cu excepția celor referitoare la granturi acordate sub forma unei subvenții pentru dobândă sau a unei subvenții pentru comisioanele de garantare;
  - b. achiziționarea de terenuri construite și neconstruite, cu excepția celor prevăzute la art. 19 din Reg. (UE) nr. 1305/2013;
  - c. taxa pe valoarea adăugată, cu excepția cazului în care aceasta nu se poate recupera în temeiul legislației naționale privind TVA-ul sau a prevederilor specifice pentru instrumente financiare;
- în cazul contractelor de leasing, celelalte costuri legate de contractele de leasing, cum ar fi marja locatorului, costurile de refinanțare a dobânzilor, cheltuielile generale și cheltuielile de asigurare.

Atenție! Nu este eligibilă achiziționarea utilajelor agricole în cadrul proiectelor care vizează activități non-agricole.

Fondurile nerambursabile vor fi acordate beneficiarilor eligibili, conform listelor indicative de cheltuieli eligibile aferente măsurii din SDL.

Atenție! Având în vedere prevederile privind complementaritatea și demarcarea operațiunilor, în cazul unei suprapunerii geografice între un Grup de Acțiune Locală pentru pescuit (FLAG) și un GAL, POPAM va finanța zonele pescărești și entitățile implicate în sectorul piscicol, iar PNDR nu va viza nicio investiție în acest sector.

2.4. CRITERII DE SELECTIE

Nr. crt.	Principii si Criterii de selecție	Punctaj
1.	Sectoare prioritare <i>Atentie! Se acorda punctajul aferent ponderii majoritare SO din total SO ferma (de ex.: 40% sector legumicol, 30% cultura mare si 30% zootehnic – se va acorda 60pct aferente sectorului legumicol)</i>	Maxim 70
	a) Apicol	70
	b) Legumicol	60

	c) Zootehnic	50
	d) Altele	40
2.	Fermele de Familie	Maxim 15
	a) Intreprinderile Familiale	15
	b) Altele	10
3.	Rase/Soiuri autohtone <i>Atentie! Se acorda punctaj daca Solicitantul își propune prin proiect sau demonstrează că deține/ dezvoltă la nivelul exploatației agricole și prevede în cadrul Planului de Afaceri ca va păstra / dezvoltă soiuri/rase autohtone aferent sectorului prioritar pentru care a primit punctaj.</i>	15

Punctajul minim pentru proiectele depuse in cadrul acestei masuri este de **10pct.**

Criteriile de departajare:

- Pentru proiecte cu punctaje egale departajarea se va face dupa dimensiunea SO, vor fi selectate cu prioritate proiectele cu dimensiunea SO cea mai mare;
- Criteriul 2 de departajare va viza varsta in ani impliniti a reprezentantului legal de proiect, vor fi selectate cu prioritate proiectele a caror reprezentant legal are varsta cea mai mica.

2.5. VALOAREA SPRIJINULUI NERAMBURSABIL

Srijinul va fi acordat sub formă de sumă forfetară pentru implementarea obiectivelor furnizate în planul de afaceri.

Srijinul public nerambursabil se acordă pentru o perioadă de maximum trei/cinci* ani.

Srijinul public nerambursabil este de 15.000 de euro pentru o exploatație agricolă.

Srijinul pentru dezvoltarea fermelor mici se va acorda sub formă de primă în două tranșe, astfel:

- 75% din cuantumul srijinului la semnarea deciziei de finanțare;
- 25% din cuantumul srijinului se va acorda cu condiția implementării corecte a planului de afaceri, fără a depăși trei/cinci* ani de la semnarea deciziei de finanțare.

În cazul neimplementării corecte a planului de afaceri, sumele plătite, vor fi recuperate proporțional cu obiectivele nerealizate.

Implementarea planului de afaceri inclusiv ultima plata cat si verificarea finala nu vor depasi 5 ani de la decizia de acordare a srijinului.

*Perioada de cinci ani se aplică doar pentru sectorul pomicol.

Capitolul 3

ACCESAREA FONDURILOR NERAMBURSABILE

3.1. Completarea, depunerea si verificarea dosarului cererii de finantare

Dosarul Cererii de finanțare conține:

- ✚ Cererea de finanțare
- ✚ Planul de afaceri (Anexa nr. 1 la Cererea de Finanțare)
- ✚ Alte documente justificative.

Formularul standard al Cererii de finanțare este prezentat și Planul de afaceri în Anexa nr. 1 sunt disponibile în format electronic, la adresa www.gal-mvc.ro, secțiunea dedicată M 2.2. (2B) – „ Ferme mici și mijlocii”.

3.1.1. Completarea cererii de finanțare

Completarea Cererii de finanțare, inclusiv a anexelor la aceasta, se va face conform modelului standard.

Pentru stabilirea dimensiunii economice a exploatației agricole se completează secțiunea „Stabilirea categoriei de fermă” din Cererea de finanțare, se completează **tabelul cu Structura culturilor și calculul S.O.** În această secțiune a Cererii de finanțare se înscrie toată baza de producție (suprafețe, animale, păsări și familii de albine) pentru care solicitantul are documente de proprietate și/ sau arendă/ concesionare și care sunt înregistrate în IACS la APIA și/ sau în Registrul Exploatațiilor de la ANSVSA/ ANZ, precum și în Registrul Agricol înainte de solicitarea sprijinului.

Datele din Cererea de finanțare trebuie să corespundă cu cele menționate în Registrul Unic de Identificare de la APIA, Registrul Exploatațiilor de la ANSVSA/ ANZ, precum și cu cele menționate în Registrul Agricol. În cazul în care acestea nu corespund, iar în urma solicitării de informații suplimentare, solicitantul nu depune documentele justificative, atunci proiectul va fi declarat neeligibil.

Speciile de plante și de animale care nu se regăsesc în secțiunea privind calculul S.O. „Stabilirea categoriei de fermă”, în cadrul codului EUROSTAT, din Cererea de finanțare, nu sunt eligibile pentru calculul dimensiunii exploatației agricole.

Încadrarea în Secțiunea privind calculul S.O. „Stabilirea categoriei de fermă” din Cererea de finanțare:

- ✚ a plantelor de cultură se realizează conform prevederilor Regulamentului (CE) nr. 1444/ 2002, cu modificările și completările ulterioare și a Catalogului Oficial al soiurilor și plantelor de cultură din România
- ✚ a animalelor se realizează conform prevederilor Regulamentului (CE) nr. 1444/ 2002, cu modificările și completările ulterioare.

În cazul exploatațiilor care vizează creșterea animalelor, solicitantul demonstrează existența unor construcții zootehnice (adăposturi/ grajduri) în cadrul exploatației, corespunzător adaptate pentru creșterea animalelor și a pasărilor.

În cazul exploatațiilor care vizează creșterea animalelor, solicitantul are obligația de a respecta condițiile minime privind bunăstarea animalelor/ pasărilor prevăzute de legislația națională în vigoare, referitoare la adăposturi, hrană, apă etc.

La momentul depunerii Cererii de finanțare, solicitantul trebuie să înregistreze exploatația conform prevederilor Ordinului Președintelui ANSVSA nr. 16/ 2010, cu modificările și completările ulterioare, respectiv ca fiind exploatație comercială de tip A, urmând să prezinte documentul care certifică această înregistrare.

Solicitanul este obligat să prezinte declarația pe suprafața APIA pentru toate suprafețele agricole care stau la baza calculului SO-urilor.

Solicitanții trebuie să facă dovada existenței terenului ce reprezintă vatra stupinei, deși terenul care formează această vatră nu este obligatoriu să fie înregistrat la APIA.

Solicitanții care dețin exploatații zootehnice (inclusiv apicole) nu au obligația să dețină baze de producție vegetală.

În dimensiunea economică a exploatației, S.O.-ul format din porumb zaharat și/ sau pepeni (cumulativ sau separat) nu poate depăși 50% din total S.O.

Cabalinele și produsele acestora nu sunt destinate consumului uman, ci acestea deservesc munca în exploatație.

Ciupercăriile înființate în beciurile/ pivnițele/ magaziile/ alte acareturi ale clădirilor, respectiv pe terenurile non-agricole care nu sunt înregistrate în IACS, nu sunt eligibile pentru sprijin.

Rezultatul calculului dimensiunii exploatației agricole la data depunerii Cererii de finanțare menționat în secțiunea „Stabilirea categoriei de fermă” din Cererea de finanțare trebuie să coincidă cu anul „0” din Planul de afaceri.

3.1.2. Depunerea dosarului cererii de finanțare

Dosarul Cererii de Finanțare ce cuprinde Cererea de Finanțare completată și documentele atașate (conform Listei Documentelor - partea E din Cererea de Finanțare), va fi scanat pe CD și depus fizic un exemplar original și două exemplare în copie la sediul GAL, sat Socodor, nr. 337, jud. Arad, până la data și ora limită menționată în apelul de selecție.

3.1.3. Verificarea dosarului cererii de finanțare

După primirea și înregistrarea Cererilor de Finanțare expertul GAL va completa și transmite către OJFIR solicitarea cu privire la informațiile despre solicitant Secțiunea AFIR.

Pentru toate proiectele evaluate la nivelul GAL, evaluatorii, stabiliți cu respectarea prevederilor SDL, vor verifica conformitatea și eligibilitatea proiectelor și vor acorda punctajele aferente fiecărei cereri de finanțare. Toate verificările se realizează pe evaluări documentate, în baza unor fișe de verificare elaborate la nivelul GAL, date și semnate de experții evaluatori.

Conform prevederilor PNDR 2014 – 2020, operațiunile implementate prin LEADER trebuie să îndeplinească cel puțin condițiile generale de eligibilitate prevăzute în Regulamentul (UE) nr. 1305/2013, Regulamentul (UE) nr. 1303/2013, precum și cele prevăzute în cap. 8.1 din PNDR și să contribuie la atingerea obiectivelor stabilite în SDL.

În conformitate cu prevederile art. 60 din Regulamentul (UE) nr. 1306/2013, nu sunt eligibili beneficiarii care au creat în mod artificial condițiile necesare pentru a beneficia de finanțare în cadrul măsurilor PNDR 2014-2020. În cazul constatării unor astfel de situații, în orice etapă de derulare a proiectului, acesta este declarat neeligibil și se procedează la recuperarea sprijinului financiar, dacă s-au efectuat plăți.

Solicitantul trebuie să se regăsească în categoria de **beneficiari eligibili** menționați în fișa măsurii din SDL.

Localizarea proiectului/investiția trebuie să fie pe teritoriul GAL.

Pentru proiectele de investiții/cu sprijin forfetar, în cazul în care proiectul este amplasat atât pe teritoriul GAL, cât și în zona adiacentă acestuia, finanțarea proiectului este eligibilă cu respectarea următoarelor condiții: solicitantul să aibă sediu sau punct de lucru pe teritoriul acoperit de GAL, investiția să se realizeze pe teritoriul GAL și ponderea cea mai mare a exploatației agricole (suprafața agricolă/numărul de animale) să se afle pe teritoriul GAL.

Verificarea eligibilității cererilor de finanțare se realizează la nivelul GAL, în funcție de tipul de proiect. Pentru verificarea eligibilității, experții GAL vor utiliza „Fișa de evaluare generală a proiectului” – specifică Măsurii.

Pentru proiectele de investiții/cu sprijin forfetar, în etapa de evaluare a proiectului, exceptând situația în care în urma verificării documentare a condițiilor de eligibilitate este evidentă neeligibilitatea cererii de finanțare, experții evaluatori GAL vor decide realizarea vizitei pe teren la amplasamentul proiectului, în scopul asigurării că datele și informațiile cuprinse în anexele tehnice și administrative corespund cu elementele existente pe amplasamentul propus, în sensul corelării acestora.

Verificarea criteriilor de selectie se va face in Sectiunea dedicata acestora din Fisa de Evaluare Generala a Proiectului prin completarea punctajelor obtinute de catre Solicitant.

Concluzia privind respectarea condițiilor de conformitate pentru cererile de finanțare pentru care s-a decis verificarea pe teren se va da numai după verificarea pe teren.

Expertul verficator poate să solicite informații suplimentare în etapa de verificare a proiectului, dacă este cazul, în următoarele situații:

- informațiile prezentate sunt insuficiente pentru clarificarea unor criterii de eligibilitate;
- prezentarea unor informații contradictorii în cadrul documentelor aferente cererii de finanțare;
- necesitatea prezentării unor documente suplimentare fără înlocuirea documentelor obligatorii la depunerea cererii de finanțare;
- informațiile prezentate sunt insuficiente pentru clarificarea unor criterii de selectie;
- în cazul în care, în procesul de verificare a documentelor din dosarul Cererii de finanțare, se constată omisiuni privind bifarea anumitor casete (inclusiv din Cererea de finanțare) sau omiterea semnării anumitor pagini de către solicitant/ reprezentantul legal, iar din analiza proiectului expertul constată că aceste carențe sunt cauzate de anumite erori de formă sau erori materiale.

După finalizarea verificărilor de către experți pot apărea diferențe de rezultat al verificării între experți. În cazul în care se constată diferențe între evaluarea făcută de expertul 1 (2 ochi) și cea făcută de expertul 2 (4 ochi), acestea se mediază de către managerul GAL, decizia sa fiind finală. În cazul în care între opinia comună a experților și opinia șefului de serviciu există divergențe, medierea este făcută în cadrul Comitetului Director, decizia acestuia din urmă fiind cea finală. Decizia finală luată în procesul de mediere va fi justificată prin menționarea argumentelor relevante în cadrul rubricii Observații din Fisa de Evaluare Generala a proiectului.

Un exemplar al Cererilor de finanțare (copie, în format electronic - CD), care au fost declarate neeligibile de către GAL, se restituie solicitanților (la cerere), pe baza unui proces-verbal de restituire, încheiat în 2 exemplare, semnat de ambele părți. Acestea pot fi corectate/completate și redepuse de către solicitanți la GAL, în cadrul următorului Apel de selecție lansat de GAL pentru aceeași măsură. Cererile de finanțare refăcute vor intra din nou într-un proces de evaluare și selecție la GAL și vor fi redepuse la OJFIR în baza Raportului de selecție aferent noului Apel de selecție lansat de către GAL pentru aceeași măsură. Exemplarul original al Cererii de finanțare declarată neeligibilă va rămâne la entitatea la care a fost verificată, pentru eventuale verificări ulterioare (Audit, DCA, Curtea de Conturi, comisari europeni, eventuale contestații etc.).

Pentru proiectele depuse în cadrul Sub-măsurii 19.2, indiferent de specific, retragerea cererii de finanțare se realizează la cerere pe baza de proces verbal de restituire încheiat în 2 exemplare semnate de ambele parti.

SELECTIA PROIECTELOR

Selecția proiectelor se face aplicând regula de „dublu cvorum”, respectiv pentru validarea voturilor, este necesar ca în momentul selecției să fie prezenți cel puțin 50% din membrii Comitetului de Selecție, din care peste 50% să fie din mediul privat și societatea civilă, organizațiile din mediul urban reprezentând mai puțin de 25%. Pentru transparența procesului de selecție a proiectelor, la aceste selecții va lua parte și un reprezentant al Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale din cadrul Compartimentului de Dezvoltare Rurală Județeană.

Comitetul de selectie al GAL este format din 7 membrii (3 publici și 4 privati) și 7 rezerve (3 publici și 4 privati)

N.B.! Detaliile procedurii de selectie și a termenelor de evaluare și selecție se găsesc în Manualul de Procedura GAL și în cadrul apelului de selecție detaliat, disponibile pe site-ul: gal@gal-mvc.ro

Selecția proiectelor se efectuează de către GAL și parcurge următoarele etape:

- după finalizarea verficarilor, GAL întocmește lista proiectelor eligibile, neeligibile, neconforme și retrase, punctajul aferent acestora, eventualele criterii de departajare;
- listele de mai sus împreună cu proiectele vor fi puse la dispoziția comitetului de selecție;
- Comitetul de Selecție elaborează un raport de selecție intermediar asupra rezultatelor sesiunilor;
- Ulterior verificării respectării prevederilor în ceea ce privește ierarhizarea proiectelor, Rapoartele de Selecție întocmite se datează și semnează de către toți membrii Comitetului de Selecție prezenți și avizat și de către Președintele GAL/Reprezentantul legal al GAL sau de un alt membru al Consiliului Director al GAL mandatat în acest sens.
- Raportul de selecție se postează pe site-ul GAL „Micro-Regiunea Vailor Crisurilor Alb și Negru”: www.gal-mvc.ro ;
- După finalizarea acestor etape procedurale solicitantii vor fi notificați în scris sau prin e-mail cu privire la rezultatul evaluării Cererii de Finanțare, vor fi precizate motivele care au stat la baza declarării neeligibilității proiectului, unde este cazul.

CONTESTATII. COMITET DE CONTESTATII. NOTIFICAREA REZULTATELOR CONTESTATIILOR. RAPORT FINAL DE SELECTIE

Solicitanții care nu sunt de acord cu rezultatul evaluării pot depune în scris contestații. După finalizarea termenului de depunere a contestațiilor GAL va pune la dispoziția Comitetului de Contestatii toate documentele aferente evaluării proiectelor, raportul de selecție și contestațiile depuse de solicitanți.

Contestațiile pot fi depuse în termen 5 zile calendaristice de la primirea notificării privind rezultatul selectării proiectelor.

Contestațiile, semnate de beneficiar, vor fi depuse la sediul GAL Micro –Regiunea Vailor Crisurilor Alb și Negru.

Termenul de soluționare a contestațiilor de către Comisia de Soluționare a Contestatiilor este de 10 zile lucrătoare. Comisia de Soluționare a Contestatiilor va întocmi raportul de soluționare al contestațiilor și va notifica Solicitantul cu privire la rezultatul contestațiilor. Raportul de contestații va fi publicat pe site-ul GAL, urmat de Raportul Final de selecție al proiectelor.

Comitetul de contestații este format din 3 membri și 3 rezerve. Componenta acestuia este diferită față de cea a comitetului de selecție.

DEPUNEREA CERERILOR DE FINANȚARE SELECTATE LA AFIR

Cererile de finanțare vor fi depuse la OJFIR pe raza căruia se implementează proiectul. În cazul în care proiectul este amplasat pe teritoriul mai multor județe, acesta va fi depus la structura județeană pe raza căruia investiția proiectului este predominantă din punct de vedere valoric. În cazul proiectelor care vizează exploatarea agricolă (cu obiective similare celor finanțate prin sub-măsurile 6.1, 6.3 și 6.5) amplasate pe teritoriul mai multor județe, acestea vor fi depuse la OJFIR-ul pe raza căruia exploatarea agricolă are ponderea cea mai mare (suprafața agricolă/numărul de animale).

La depunerea proiectului la OJFIR trebuie să fie prezent solicitantul sau un împuternicit al acestuia. În cazul în care solicitantul dorește, îl poate împuternici pe reprezentantul GAL să depună proiectul, printr-un mandat sub semnătură privată.

Cererea de finanțare se depune în format letric în original – 1 exemplar, împreună cu formatul electronic (CD – 1 exemplar, care va cuprinde scan-ul cererii de finanțare) la expertul Compartimentului Evaluare (CE) al Serviciului LEADER și Investiții Non-agricole de la nivelul OJFIR. Pentru acele documente care rămân în posesia solicitantului, copiile depuse în Dosarul cererii de finanțare trebuie să conțină mențiunea „Conform cu originalul”. În vederea încheierii contractului de finanțare, solicitanții declarați eligibili vor trebui să prezinte obligatoriu documentele specifice precizate în cadrul cererii de finanțare în original, în vederea verificării conformității.

Pentru a stabili Serviciul responsabil (OJFIR/CRFIR) la nivelul căruia se va realiza verificarea, se va avea în vedere formularul-cadru de cerere de finanțare depus, aferent măsurii ale cărei obiective sunt atinse prin proiect, conform Anexei I - „Corelarea tipurilor de acțiuni eligibile în cadrul Sub-măsurii

19.2 cu modelul-cadru de cerere de finanțare specifică măsurilor clasice finanțate prin PNDR 2014-2020 în funcție de obiectivul proiectului și tipul de beneficiar” a prezentului Ghid.

Reprezentantul GAL/solicitantul (sau un împuternicit al acestuia) depune proiectul la OJFIR pe raza căruia acesta va fi implementat. Dosarul cererii de finanțare conține Cererea de finanțare, însoțită de anexele administrative conform listei documentelor, legate într-un singur dosar, astfel încât să nu permit detașarea și/sau înlocuirea documentelor.

Toate cererile de finanțare depuse în cadrul Sub-măsurii 19.2 la structurile teritoriale ale AFIR trebuie să fie însoțite în mod obligatoriu de:

- Fisa de evaluare generală a proiectului, întocmită de GAL (formular propriu)* și avizată de CDRJ prin completarea Formularului 3;
- Fișa de verificare pe teren, întocmită de GAL (formular propriu)* – dacă este cazul;
- Raportul de selecție, întocmit de GAL (formular propriu);
- Copii ale declarațiilor persoanelor implicate în procesul de evaluare și selecție de la nivelul GAL, privind evitarea conflictului de interese (formular propriu);
- Raportul de contestații, întocmit de GAL (formular propriu) - dacă este cazul;
- Formularul 2 - Formular de verificare a apelului de selecție emis de CDRJ;
- Formularul 3 - Formular de verificare a procesului de selecție emis de CDRJ.

3.2. CONTRACTAREA SPRIJINULUI NERAMBURSABIL

După încheierea etapelor de verificare a Cererii de Finanțare, inclusiv a verificării pe teren dacă este cazul, experții CRFIR vor transmite către solicitant formularul de Notificare a solicitantului privind semnarea Contractului/Deciziei de finanțare (formular E6.8.3L), care va cuprinde condiții specifice în funcție de măsura ale cărei obiective sunt atinse prin proiect și în funcție de Cererea de Finanțare utilizată. O copie a formularului va fi transmisă spre știință GAL-ului. În cazul în care solicitantul nu se prezintă în termenul precizat în Notificare pentru a semna Contractul/Decizia de finanțare și nici nu anunță AFIR, atunci se consideră că a renunțat la sprijinul financiar nerambursabil.

Toate Contractele/Deciziile de finanțare (C1.1L/C1.0L) se întocmesc și se aprobă la nivel CRFIR și se semnează de către beneficiar, cu respectarea termenelor prevăzute de Manualul de procedură pentru evaluarea, selectarea și contractarea cererilor de finanțare pentru proiecte aferente sub-măsurilor, măsurilor și schemelor de ajutor de stat sau de minimis aferente Programului Național de Dezvoltare Rurală 2014 – 2020 (Cod manual: M01–01).

Pentru Deciziile de finanțare aferente proiectelor de sprijin forfetar se vor respecta pașii procedurali și se vor utiliza modelele de formulare din cadrul Manualului de procedură pentru evaluarea, selectarea și contractarea cererilor de finanțare pentru proiecte aferente sub-măsurilor, măsurilor și schemelor de ajutor de stat sau de minimis aferente Programului Național de Dezvoltare Rurală 2014 – 2020 (Cod manual: M 01–01)/modificare contracte - Manual de procedură pentru implementare – Secțiunea I: Modificarea contractelor de finanțare/Deciziilor de finanțare, (Cod manual: M 01-02), în funcție de măsura ale cărei obiective sunt atinse prin proiect și în funcție de Cererea de Finanțare utilizată.

Cursul de schimb utilizat se stabilește astfel:

– pentru măsurile pentru care regulamentele europene nu prevăd plăți anuale de sprijin este cursul euro-leu de la data de 1 ianuarie a anului în care a fost luată decizia de acordare a finanțării, respectiv anul semnării contractului de finanțare, publicat pe pagina web a Băncii Central Europene <http://www.ecb.int/index.html> ;

– pentru măsurile în cadrul cărora sprijinul se acordă în plăți anuale, cursul de schimb aplicabil fiecărei plăți va fi cursul de schimb BCE valabil pentru data de 1 ianuarie a anului pentru care se efectuează plata respectivă.

Expertul CRFIR poate solicita informații suplimentare beneficiarului în vederea încheierii Contractului/Deciziei de finanțare, prin intermediul formularului C3.4L.

În cazul neîncheierii sau încetării Deciziilor finanțate prin Submăsura 19.2, CRFIR are obligația de a transmite către beneficiar și către GAL decizia de neîncheiere/încetare. Sumele aferente Contractelor/Deciziilor neîncheiate/încetate se realocă GAL, în vederea finanțării unui alt proiect din cadrul aceleași măsuri SDL în care era încadrat proiectul neîncheiat/încetat.

În cazul proiectelor pentru care nu s-au încheiat Contracte de finanțare, precum și în cazul Contractelor de finanțare încetate, beneficiarii pot solicita restituirea Cererii de Finanțare, exemplar copie, în format electronic (CD).

Pe tot parcursul derulării Contractelor/Deciziilor de finanțare, AFIR poate dispune reverificarea proiectului dacă este semnalată o neregulă asupra aplicării procedurii de evaluare, contractare și implementare ce ridică suspiciuni de fraudă. În cazul în care se constată că s-a produs o neregulă în aceste etape de evaluare și derulare a Contractului/Deciziei de finanțare, AFIR poate dispune încetarea valabilității angajamentului legal printr-o notificare scrisă din partea AFIR, adresată beneficiarului, fără nicio altă formalitate și fără intervenția instanței judecătorești.

Atenție! Pe durata de valabilitate (și monitorizare) a contractului de finanțare, beneficiarul va furniza GAL-ului orice document sau informație în măsură să ajute la colectarea datelor referitoare la indicatorii de monitorizare aferenți proiectului.

3.2.1. SEMNAREA CONTRACTELOR DE FINANȚARE

Pentru semnarea Contractului de finanțare, solicitanții trebuie să prezinte în mod obligatoriu, în termen de maximum 15 zile de la primirea Notificării E6.8.3L următoarele documente:

- Document de la instituția financiară cu datele de identificare ale acesteia și ale contului aferent proiectului FEADR (denumirea, adresa instituției financiare, codul IBAN al contului în care se derulează operațiunile cu AFIR) - pentru solicitanții publici documentul va fi eliberat obligatoriu de trezorerie;
- Cazierul judiciar al responsabilului legal, în original;
- Documentul/documentele care dovedesc capacitatea și sursa de cofinanțare privată a proiectului, prin extras de cont (în original) și/sau contract de credit (în copie), acordat în vederea implementării proiectului. În cazul în care dovada co-finanțării se prezintă prin extras de cont, acesta va fi însoțit de Angajamentul reprezentantului legal al proiectului (model afișat pe site-ul www.gal-mvc.ro) (pentru solicitanții care s-au angajat prin declarație pe proprie răspundere, la depunerea Cererii de Finanțare, că vor prezenta dovada cofinanțării private la data semnării contractului). Nu se depun în cazul finanțării publice de 100%;
- Alte documente (se vor preciza, după caz, în Notificarea E6.8.3L).

Dacă beneficiarul nu prezintă documentele prevăzute în Notificare sau nu se prezintă spre semnare la termenul stabilit și nici nu solicită, în scris, Autorității Contractante alte termene, atunci se consideră că a renunțat la ajutorul financiar. În cazul în care beneficiarul solicită prelungirea termenului de prezentare a clarificărilor solicitate, noul termen nu poate depăși termenul inițial stabilit cu mai mult de 10 zile.

Pentru contractele care nu au fost aprobate, expertul CE SLIN CRFIR transmite o adresă către solicitanți și către GAL, prin care îi informează asupra motivelor de neîncheiere a Contractului de finanțare. Adresa va fi transmisă în două zile de la data refuzului Autorității Contractante de a încheia Contractul de finanțare.

Contractul de finanțare (Formularul C1.1L) se va redacta în limba română, în două exemplare, împreună cu două exemplare din anexele acestuia.

3.2.2. MODIFICAREA CONTRACTELOR DE FINANȚARE

Contractul de finanțare semnat de către Autoritatea Contractantă și de către beneficiar poate fi modificat, în conformitate cu dispozițiile Articolului 9 din Anexa I – Prevederi generale, numai dacă

circumstanțele executării proiectului s-au schimbat începând de la data inițială a semnării Contractului.

Orice modificare a Contractului de finanțare se va face în baza unor motive justificate și întemeiate și doar cu acordul ambelor părți, cu excepția situației în care intervin modificări ale legislației aplicabile finanțării nerambursabile și a situației în care intervin modificări procedurale, când Autoritatea Contractantă va notifica în scris beneficiarul cu privire la aceste modificări, iar beneficiarul se obligă a le respecta întocmai.

Beneficiarul sau Autoritatea Contractantă pot solicita modificarea Contractului de finanțare numai în cursul duratei de valabilitate a acestuia, iar modificările nu pot avea efect retroactiv. Nu sunt acceptate modificările care afectează criteriile de eligibilitate și selecție în baza cărora proiectul a fost selectat. Valoarea totală eligibilă nerambursabilă aprobată și prevăzută în Contract nu poate fi depășită.

Beneficiarul trebuie să solicite în scris Autorității Contractante orice modificare a Contractului de finanțare, inclusiv a anexelor acestuia, completând Formularul C 3.1L - „*Notă explicativă pentru modificarea Contractului de finanțare*”. Formularul C 3.1L se va prelua din Manualul de procedură pentru implementare – Secțiunea I Modificarea Contractelor de finanțare/Deciziilor de finanțare (cod manual: M 01 – 02), care poate fi consultat pe pagina de internet a AFIR .

Modificările Contractului de finanțare (C1.1L) se pot realiza prin:

- Act adițional (formular C 3.3.4L) – aprobat la nivelul CRFIR;
- Notă de aprobare/neaprobare privind modificarea Contractului de finanțare (formular C 3.2.2L) – încheiată la nivelul OJFIR;
- Notificare privind modificarea Contractului de finanțare (formular C 3.2.3L) – elaborată și transmisă de CRFIR.

Scopul modificării Contractului trebuie să fie strâns legat de natura proiectului definită prin Contractul de finanțare. Aceste documente devin parte integrantă a Contractului de finanțare.

Beneficiarul va depune și la GAL o copie după documentația depusă la AFIR însoțită de rezoluția finanțatorului în termen de 5 zile de la primirea acesteia.

I. Următoarele cazuri fac obiectul modificării Contractului de finanțare prin act adițional:

Modificările financiare de peste 10% din valoarea total eligibilă înscrisă inițial în cadrul fiecăruia dintre capitolele Bugetului indicativ, între capitolele bugetare de cheltuieli eligibile;

- Rectificarea bugetului prin dezangajare din valoarea eligibilă nerambursabilă ca urmare a efectuării de realocări financiare/neavizării/avizării procedurilor de achiziție/alte situații temeinic justificate;
- Prelungirea termenului de depunere a primei tranșe de plată în cadrul Contractului de finanțare, peste termenul maxim de șase luni, cu maximum șase luni, fără aplicarea de penalități;
- Prelungirea duratei de implementare, cu respectarea prevederilor privind durata maximă de valabilitate prevăzută în Contractul de finanțare;
- Schimbarea denumirii beneficiarului sau a oricărui element de identificare a acestuia;
- Cazul în care beneficiarul devine pe parcursul derulării proiectului plătitor de TVA și depune la Autoritatea Contractantă în termen de 10 zile documentul care atestă că este înregistrat ca plătitor de TVA, document eliberat în conformitate cu legislația în vigoare;
- Decontarea TVA aferentă cheltuielilor eligibile, conform prevederilor legale în vigoare (OUG nr. 49/2015, cu modificările și completările ulterioare);
- Alte cazuri justificate și fundamentate documentar care pot surveni pe parcursul implementării Contractului de finanțare (ex. schimbarea cerințelor pentru experți, așa cum sunt acestea menționate în Cererea de Finanțare).

În toate situațiile menționate mai sus, expertul desemnat din cadrul SLIN - OJFIR verifică dacă beneficiarul demonstrează prin documente justificative oportunitatea și viabilitatea modificărilor, urmărindu-se inclusiv respectarea încadrării în valoarea angajată prin Contractul de finanțare.

Documente care trebuie depuse de beneficiar în cazul modificării Contractului de finanțare:

- Nota explicativă completată, înregistrată și semnată de către beneficiar;
- Bugetul indicativ actualizat propus, după caz;
- Alte documente care fundamentează soluția propusă (după caz);
- În situația în care beneficiarul PNDR notifică AFIR că a devenit, pe parcursul derulării proiectului, plătitor de TVA și astfel va depune Bugetul refăcut prin diminuarea acestuia cu valoarea TVA calculată de la data când devine plătitor de TVA.

II. Următoarele modificări ale Contractului de finanțare se întocmesc prin intermediul Notei de aprobare/neaprobare privind modificarea Contractului de finanțare:

- Schimbarea reprezentantului legal al beneficiarului.

În cazul solicitării de înlocuire a reprezentantului legal al beneficiarului, se verifică dacă:

- noul Reprezentant legal are calitatea de reprezentare potrivit actului normativ privind organizarea și funcționarea entității/persoanei juridice respective și conform statutului/actului constitutiv al persoanei juridice respective;

- noul Reprezentant legal al proiectului a depus cazierul judiciar care să ateste lipsa înscrisurilor care privesc sancțiuni penale în domeniul economico-financiar. Dacă se regăsesc înscrisuri cu caracter penal în domeniul economico-financiar solicitarea nu se aprobă;

- a fost prezentat specimenul de semnătură al noului reprezentant legal;

- a fost prezentată copie după actul de identitate (se acceptă inclusiv transmiterea de către beneficiar a versiunii scanate a actului de identitate, conform prevederilor Ordonanței de Urgență nr. 41/2016).

- Schimbarea sediului social al beneficiarului.

În cazul solicitării de schimbare a adresei sediului social menționată în Contractul de finanțare, se verifică dacă beneficiarul a depus documentul/documentele care atestă și fundamentează modificarea (Nota explicativă).

- Schimbarea contului bancar/de trezorerie și/sau a instituției financiare bancare pentru proiectul PNDR.

În cazul solicitării de modificare a contului bancar/de trezorerie și/sau a instituției financiare înscrise în Contractul de finanțare/nota de schimbare a contului bancar/trezorerie aprobată anterior, se verifică dacă la Nota explicativă beneficiarul a atașat în original, acordul scris al instituției financiare înscrise în Contractul de finanțare/Nota de aprobare și adresa de confirmare a noului cont și a instituției financiare aferente.

În cazul în care instituția financiară bancară/Trezoreria rămâne aceeași și se modifică doar codul IBAN al contului (care reprezintă un șir de 24 de caractere ce identifică în mod unic la nivel internațional contul unui client la o instituția financiară bancară/Trezorerie, cod utilizat pentru procesarea plăților în lei sau valută) se verifică dacă beneficiarul a depus adresa de la instituția financiară în original, în care se specifică modificarea codului IBAN al contului.

- Modificările financiare care nu depășesc 10% din valoarea total eligibilă înscrisă inițial în cadrul fiecăruia dintre capitolele din Bugetului indicativ, între capitolele bugetare de cheltuieli eligibile.

Totalitatea rectificărilor bugetare aplicate unui capitol nu trebuie să depășească 10% din suma înscrisă inițial în Contractul de finanțare la capitolul respectiv. În situația depășirii acestui plafon, modificarea se va realiza prin Act Adițional. În cazul realocărilor și rectificărilor bugetare, se verifică

valorile din bugetul rectificat de către beneficiar, prin raportare la documentele care fundamentează propunerea de modificare.

- Schimbarea calendarului de desfășurare a activităților ca încadrare în timpul de execuție, precum:

- modificări ale tipurilor de activități și a numărului acestora (numărul de rapoarte de activitate intermediare nu este considerat activitate);
- numărul de participanți la evenimente (cu încadrarea în limita minimă de 10/20 participanți la acțiunile de formare/informare);
- schimbarea etapelor din cadrul unei activități care nu afectează însă realizarea acesteia;
- modificarea perioadelor de organizare a activităților proiectului, cu încadrarea în durata inițială a contractului;
- modificarea numărului și a datelor de depunere a rapoartelor intermediare/final.

În cazul modificării calendarului de implementare, beneficiarul va anexa la Nota explicativă și calendarul de implementare refăcut.

- Alte situații temeinic justificate și fundamentate documentar care pot surveni pe parcursul implementării Contractului de finanțare (ex: schimbarea cărții de identitate etc.).

Aceste modificări, care nu fac obiectul unui Act adițional, vor fi instrumentate la nivelul OJFIR prin intermediul „Notei de aprobare/neaprobare privind modificarea Contractului de finanțare, cu aprobarea Directorului OJFIR.

Procesarea documentelor în vederea întocmirii Actelor adiționale/Notelor de aprobare se va realiza în conformitate cu prevederile Manualului de procedură pentru implementare – Secțiunea I Modificarea contractelor de finanțare/deciziilor de finanțare (cod manual: M 01 – 02).

Formularele generale utilizate de către experții CRFIR/OJFIR pe parcursul derulării procesului de amendare a Contractului de finanțare vor fi preluate din Manualul de procedură pentru implementare – Secțiunea I Modificarea contractelor de finanțare/deciziilor de finanțare (cod manual: M 01 – 02) și adaptate, după caz.

III. Următoarele cazuri fac obiectul modificării Contractului de finanțare prin Notificare privind modificarea Contractului de finanțare:

- modificări ale legislației aplicabile finanțării nerambursabile care impun modificarea Contractului de finanțare și/sau a anexelor;
- modificări sau corelări procedurale, inclusiv actualizarea Instrucțiunilor de plată și de achiziții/prevederilor generale ale Contractului de finanțare, urmare modificării/actualizării manualului de procedură aprobat prin ordin al ministrului agriculturii și dezvoltării rurale

În cazul în care pe durata derulării Contractului de finanțare intervin modificări procedurale (inclusiv corelări procedurale) sau modificări ale legislației aplicabile finanțării nerambursabile incidente Contractului, Autoritatea Contractantă va iniția procesul de modificare a Contractului de finanțare, prin transmiterea unei Notificări privind modificarea Contractului de finanțare (formular C 3.2.2.1L).

Beneficiarul are obligația de a se conforma modificărilor comunicate de CRFIR, data intrării în vigoare a modificărilor fiind data confirmării luării la cunoștință de către beneficiar (inclusiv prin confirmare de primire pe fax, confirmare de citire pe e-mail).

Documentul de modificare a Contractului de finanțare (act adițional/notă de aprobare/notificare) devine parte integrantă a Contractului de finanțare.

Notă

În cazul fiecărei modificări de contract, prin Act adițional/Notă de aprobare privind modificarea Contractului de finanțare/Notificare privind modificarea Contractului de finanțare, AFIR va transmite și către GAL o copie a acestora.

Beneficiarul poate depune contestație cu privire la decizia privind Actul adițional/Nota de aprobare la structurile teritoriale ale AFIR/AFIR central, cu încadrarea în termenul de 10 zile de la data primirii de către beneficiar a deciziei privind Actul adițional/Nota de aprobare. Soluționarea contestațiilor depuse de beneficiari se va realiza în conformitate cu prevederile Manualului de procedură pentru

implementare - Secțiunea I: Modificarea Contractelor de finanțare/Deciziilor de finanțare (Cod manual M01-02).

3.2.3. ÎNCETAREA CONTRACTULUI DE FINANȚARE

Dacă pe parcursul perioadei de implementare a proiectului Autoritatea Contractantă constată neîndeplinirea de către beneficiar a obligațiilor asumate la semnarea Contractului de finanțare sau omisiunea notificării AFIR/CRFIR în cazul operării unor modificări care afectează Contractul de finanțare sau în cazul în care se constată deficiențe în implementare, se va demara procedura de încetare a Contractului de finanțare în conformitate cu prevederile Anexei I – "Prevederi generale" și recuperarea ajutorului financiar nerambursabil acordat (dacă au fost efectuate plăți). D

Părțile pot decide, prin acord, încetarea Contractului de finanțare și ca urmare a solicitării scrise din partea beneficiarului, aprobată de Autoritatea Contractantă, caz în care beneficiarul va restitui integral sumele primite ca finanțare nerambursabilă până la data încetării Contractului.

Decizia de încetare a Contractului de finanțare va fi comunicată și GAL.

Beneficiarul va prezenta o Notă explicativă, în cazul solicitării de modificare a contractului de finanțare prin act adițional sau la solicitarea Autorității Contractante.

În cazul constatării unei nereguli cu privire la încheierea ori executarea Contractului, inclusiv în cazul în care beneficiarul este declarat în stare de incapacitate de plată sau a fost declanșată procedura insolvenței/falimentului, precum și în situația în care Autoritatea Contractantă constată că cele declarate pe proprie răspundere de beneficiar, prin reprezentanții săi, nu corespund realității sau documentele/autorizațiile/avizele depuse în vederea obținerii finanțării nerambursabile sunt constatate ca fiind neadevărate/false/incomplete/expirate/inexacte/ nu corespund realității, Autoritatea Contractantă poate înceta valabilitatea Contractului, de plin drept, printr-o notificare scrisă adresată beneficiarului, fără punere în întârziere, fără nicio altă formalitate și fără intervenția instanței judecătorești.

În aceste cazuri, beneficiarul va restitui integral sumele primite ca finanțare nerambursabilă, împreună cu dobânzi și penalități în procentul stabilit conform dispozițiilor legale în vigoare și în conformitate cu dispozițiile contractuale.

Prin excepție, în situația în care neîndeplinirea obligațiilor contractuale nu este de natură a afecta condițiile de eligibilitate și selecție ale proiectului, recuperarea sprijinului financiar se va realiza în mod proporțional cu gradul de neîndeplinire.

Anterior încetării Contractului de Finanțare, Autoritatea Contractantă poate suspenda contractul și/sau plățile ca o măsură de precauție, fără o avertizare prealabilă.

3.3 PLATĂ

În etapa de autorizare a plăților, toate cererile de plată trebuie să fie depuse la GAL pentru efectuarea conformității, iar ulterior, la dosarul cererii de plată GAL va atașa și fișa de verificare a conformității emisă de GAL.

Beneficiarii au obligația de a depune la GAL și la AFIR Declarațiile de eșalonare - formular AP 0.1L conform prevederilor Contractului/Deciziei de finanțare cu modificările și completările ulterioare și anexele la acesta.

Pentru depunerea primului dosar de plată, se vor avea în vedere prevederile HG nr. 226/2015, cu modificările și completările ulterioare, în vigoare la data depunerii Dosarului Cererii de Plată.

Dosarul Cererii de Plată (DCP) se depune inițial la GAL, în original – 1 exemplar, pe suport de hârtie, la care se atașează pe suport magnetic (copie – 1 exemplar) documentele întocmite de beneficiar.

După verificarea de către GAL, beneficiarul depune documentația însoțită de Fișa de verificare a conformității DCP emisă de către GAL, la structurile teritoriale ale AFIR (OJFIR/CRFIR – în funcție de tipul de proiect).

În cazul în care cererea de plată este declarată „neconformă“ de două ori de către GAL, beneficiarul are dreptul de a depune contestație. În acest caz, contestația va fi analizată de către alți doi experți din cadrul GAL decât cei care au verificat inițial conformitatea dosarului cerere de plată. Dacă în urma contestației, viza GAL-ului rămâne „neconform“, atunci beneficiarul poate adresa contestația către AFIR. Depunerea contestației se va realiza la structura teritorială a AFIR (OJFIR/CRFIR) responsabilă de derularea contractului de finanțare.

GAL se va asigura de faptul că verificarea conformității dosarelor de plată la nivelul GAL, inclusiv depunerea contestațiilor și soluționarea acestora (dacă este cazul) respectă încadrarea în termenul maxim de depunere a dosarului de plată la AFIR.

Dosarul Cererii de Plată trebuie să cuprindă documentele justificative prevăzute în Instrucțiunile de plată (anexă la Contractul de finanțare)

Termenul limită de efectuare a plăților către beneficiar este de maxim 90 de zile calendaristice de la data înregistrării cererii de plată conforme.

Atenție! Beneficiarul este obligat să nu înstrăineze și/sau să nu modifice substanțial investiția realizată prin proiect pe o perioadă de 5 ani de la ultima plată efectuată de Agenție.

Capitolul 4

INFORMAȚII UTILE PENTRU ACCESAREA FONDURILOR NERAMBURSABILE

4.1. Documente necesare întocmirii cererii de finanțare

1. Planul de afaceri pentru dezvoltarea exploatației (în original).

2. Copiile documentelor de proprietate/ folosință pentru exploatația agricolă:

A) Documente pentru terenul agricol:

documentul care atestă dreptul de proprietate asupra terenului agricol conform prevederilor legislației în vigoare (contract de vânzare - cumpărare autentificat de notar, act de donație autentificat de notar, hotărâre judecatorească definitivă și irevocabilă cu punere în posesie, certificat de moștenitor unic autentificat de notar, precum și alte documente care demonstrează terților dreptul de proprietate conform prevederilor legislației în vigoare autentificate la notar),

și/ sau

tabelul centralizator cu suprafețele luate în arendă pe categorii de folosință și perioade de arendare, emis de Primărie, semnat de persoanele autorizate conform prevederilor legislației în vigoare (care să conțină sumarul contractelor de arendare valabile la data depunerii Cererii de finanțare)

și/ sau

contractul de concesiune valabil la data depunerii Cererii de finanțare însoțit de adresa emisă de concedent care conține situația privind respectarea clauzelor contractuale, respectarea graficului de realizare a investițiilor prevăzute în contract și alte clauze;

și/ sau

contractul de comodat/ contractul de inchiriere/ documentul potrivit caruia suprafața de teren a fost dată temporar în administrare/folosință

și/ sau

document notarial care atestă constituirea patrimoniului de afectare

și/ sau

documentele pentru terenul ce constituie vatra stupinei: acte de proprietate conform legislației în vigoare, sau contract de concesiune/ contract de arendă/ contract de închiriere/ contract de comodat valabile la data depunerii Cererii de finanțare. Suprafața de teren eligibilă pentru vatra stupinei este de minim 5 mp/ stup și 50 mp pentru fiecare pavilion apicol.

În cazul exploatațiilor care presupun înființarea și/ sau reconversia plantațiilor pomicole, contractele care conferă dreptul de folosință asupra terenurilor trebuie să fie valabile cel puțin 15 ani începând cu anul depunerii cererii de finanțare, cu excepția pepinierelor, culturilor de căpșun, zmeur, mur, coacăz și agriș, unde perioada minimă este de 10 ani.

Contractele care conferă dreptul de folosință asupra terenurilor agricole (arendă, concesiune) trebuie să fie încheiate în numele solicitantului și să fie valabile la momentul depunerii Cererii de finanțare.

În ceea ce privește clădirile asupra cărora se intervine cu modernizări/ extinderi și a terenurilor pe care se vor realiza proiecte de presupun lucrări de construcții montaj, contractele care conferă dreptul de folosință vor fi încheiate pe o perioadă egală cu perioada de implementare și monitorizare a proiectelor.

În cazul în care solicitantul își propune prin proiect construcții noi, documentele solicitate sunt următoarele:

a) Pentru construcții permanente, conform prevederilor Legii nr 50/ 1991, cu modificările și completările ulterioare:

documentul care atestă dreptul real principal asupra construcției: drept de proprietate, uz, uzufruct, suprafață, servitute, concesiune (dobândit prin act autentic notarial de ex: contract de vânzare-cumpărare, de schimb, de donație), certificat de moștenitor, act administrativ de restituire, hotărâre judecătorească;

b) Pentru construcții provizorii, conform prevederilor Legii nr 50/ 1991, cu modificările și completările ulterioare:

documentul care atestă dreptul real principal asupra construcției: drept de proprietate, uz, uzufruct, suprafață, servitute (dobândit prin act autentic notarial de ex: contract de vânzare-cumpărare, de schimb, de donație), certificat de moștenitor, act administrativ de restituire, hotărâre judecătorească, lege;

sau

documentul care atestă dreptul de creanță asupra construcției dobândit prin: concesiune, comodat, locațiune.

În cazul prezentării contractului de comodat/ locațiune pentru construcțiile cu caracter provizoriu, conform prevederilor Legii nr 50/ 1991, cu modificările și completările ulterioare, solicitantul trebuie să atașeze și acordul expres al proprietarului de drept.

În cazul terenurilor asupra cărora nu se intervine prin proiect și a clădirilor deja existente, sunt acceptate toate tipurile de documente invocate în secțiunea dedicată documentelor acceptate pentru construcții, după cum urmează:

- documente care atestă: drept de proprietate, uz, uzufruct, suprafață, servitute (dobândit prin act autentic notarial de ex: contract de vânzare-cumpărare, de schimb, de donație), certificat de moștenitor, act administrativ de restituire, hotărâre judecătorească, lege sau drept de creanță asupra construcției dobândit prin: concesiune, comodat, locațiune.

De asemenea, precizăm că locațiunea bunurilor imobile și aceea a bunurilor mobile se numește închiriere, iar locațiunea bunurilor agricole poartă denumirea de arendare (conform Codului Civil – Legea 287/ 2009, cu modificările și completările ulterioare).

Solicitanții care prevăd în Planul de afaceri ca acțiune pentru îndeplinirea obiectivului, cumpărarea terenului pe care se va construi platforma de gestionare a gunoiului de grajd, nu sunt obligați să atașeze la depunerea Cererii de finanțare documente care să ateste proprietatea/ dreptul de folosință pentru amenajarea platformei de gunoi de grajd.

Autorizația de Construire se va prezenta la solicitarea celei de-a doua tranșe de plată pentru construcțiile cu caracter provizoriu/ definitiv propuse a fi realizate prin planul de afaceri, cât și pentru cele existente asupra cărora se intervine cu modificări care necesită autorizarea lucrărilor conform Legii 50/ 1991, cu modificările și completările ulterioare.

B) Documente pentru animale, păsări și familii de albine:

documentul emis de forma asociativă apicolă privind înregistrarea stupilor și stupinelor în conformitate cu prevederile legislației în vigoare, actualizat cu cel mult 30 de zile înaintea datei depunerii Cererii de finanțare;

Carnetul stupinei actualizat (care să conțină toate fișele familiilor de albine existente în cadrul exploatației) va fi prezentat la data verificării pe teren a Cererii de finanțare și a Cererii de plată.

pașaportul emis de ANZ pentru ecvideele (cabalinele) cu rasă și origine – dacă este cazul.

C) Pentru exploatațiile vegetale: Copia Registrului agricol emis de Primărie **actualizată în anul depunerii Cererii de finanțare**, din care să rezulte dreptul de folosință (proprietate/ arendă/ concesiune) al terenului, dreptul de proprietate asupra animalelor (toate categoriile de animale domestice și sălbatice aflate în captivitate în cadrul exploatației), cu mențiunea „Conform cu originalul”.

D) Pentru exploatațiile mixte și zootehnice: Copia Registrului agricol emis de Primărie **actualizat cu cel mult 30 de zile înaintea datei depunerii Cererii de finanțare**, din care să rezulte dreptul de folosință (proprietate/ arendă/ concesiune) al terenului, dreptul de proprietate asupra animalelor (toate categoriile de animale domestice și sălbatice aflate în captivitate în cadrul exploatației), cu mențiunea „Conform cu originalul”.

În situația în care primăriile nu pot elibera copia Registrului Agricol cu situația curentă, se va depune copia ultimei înregistrări a registrului agricol, după caz însoțită de adeverință emisă de primărie privind situația curentă.

3. Copiile situațiilor financiare pentru anii „n” și „n-1”, unde „n” este anul în care solicitantul depune Cererea de finanțare, înregistrate la Administrația Financiară:

a) Pentru societăți comerciale:

- Bilanțul (cod 10);
- Contul de profit și pierderi (cod 20);
- Datele informative (cod 30);
- Situația activelor imobilizate (cod 40);

și/ SAU

Declarația de inactivitate (pentru societățile înființate în anii „n” și/ sau „n-1”, care nu au avut activitate).

Societățile comerciale înființate în anul 2017 nu au obligația depunerii acestor documente.

b) Pentru persoane fizice autorizate, întreprinderi individuale și întreprinderi familiale:

Declarația privind veniturile realizate (Formularul 200 - cod 14.13.01.13);

și/SAU

Declarația privind veniturile din activități agricole - impunere pe normele de venit (Formularul 221 - cod 14.13.01.13/ 9), în cazul solicitanților care în anii „n” și „n-1”, sunt autorizați conform OUG. 44/ 2008, cu modificările și completările ulterioare, care au optat pentru calcularea venitului net pe bază de norme de venit.

Persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale înființate în anul 2017 nu au obligația depunerii acestor documente.

4. Copia actului de identitate al reprezentantului legal de proiect (asociat unic/ asociat majoritar/ administrator);

5. Hotărârea Adunării Generale a Asociațiilor (AGA) persoanei juridice, prin care se desemnează reprezentantul legal sau administratorul (actionar majoritar 50%+1) care să reprezinte societatea în relația cu AFIR și care exercită un control efectiv pe termen lung (de cel puțin 6 ani/ 8 ani în cazul sectorului pomicol) în ceea ce privește deciziile referitoare la gestionare, beneficii, riscuri financiare în cadrul exploatației respective;

6. Documentele care demonstrează gradul de rudenie între asociați/ membrii familiei din cadrul microîntreprinderii/ întreprinderii mici (copiile actelor de identitate, alte documente relevante), dacă este cazul;

7. Copia diplomei de absolvire/ certificatului de calificare profesională/ certificatului de absolvire/ certificatului de competențe profesionale/ documentului emis în urma absolvirii cursurilor de instruire/ documentului care atestă absolvirea învățământului minim:

Pentru eligibilitate:

documentul care atestă absolvirea învățământului minim de 8 clase

8. Documentul emis de ANSVSA prin care se certifică înregistrarea exploatației ca fiind exploatație comercială de tip A, conform prevederilor Ordinului nr. 16/2010, cu modificările și completările ulterioare, dacă proiectul o cere;

9. Copia/ copiile documentului/ documentelor care certifică utilizarea resurselor genetice autohtone

în cazul soiurilor de plante de cultură autohtone se vor atașa copiile:

- facturii fiscale de achiziție a seminței certificate;

- documentului oficial de certificare a lotului de sămânță cu mențiunea „sămânță admisă pentru însămânțare”/ buletinului de analiză oficial cu mențiunea „sămânță admisă pentru însămânțare”/ buletinului de analiză oficial cu mențiunea „Necesar propriu” și „Interzisă comercializarea”/ documentului de calitate și conformitate al furnizorului/ oricărui alt document echivalent documentelor menționate emis într-un stat membru al Uniunii Europene sau într-o țară terță care are echivalență conform Deciziei Consiliului 2003/ 17/ CE/ etichetei oficiale;

- Declarația pe proprie răspundere privind menținerea criteriului de selecție privind soiurile autohtone, (conform Secțiunii F din Cererea de finanțare)

Sau

- Declarația pe proprie răspundere privind îndeplinirea criteriului de selecție privind soiurile autohtone până la momentul acordării celei de-a doua tranșe de sprijin, pentru dezvoltarea exploatației cu astfel de soiuri (conform Secțiunii F din Cererea de finanțare).

Soiurile se regăsesc în Catalogul Oficial al soiurilor și plantelor de cultură din România - ISTIS

în cazul raselor autohtone de animale se va atașa:

- Certificatul de origine pentru animalele deținute de solicitant emis de către Asociațiile/ Organizațiile crescătorilor de animale, acreditate pentru întocmirea și menținerea registrului genealogic din specia prevăzută în proiect, autorizată de ANZ;

- Declarația pe proprie răspundere privind menținerea criteriului de selecție privind rasele autohtone, (conform Secțiunii F din Cererea de finanțare)

sau

- Declarația pe proprie răspundere privind îndeplinirea criteriului de selecție privind rasele autohtone până la momentul acordării celei de-a doua tranșe de sprijin, pentru dezvoltarea exploatației cu astfel de specii (conform Secțiunii F din Cererea de finanțare).

10. Alte documente justificative pe care solicitantul le consideră relevante pentru proiect (dacă este cazul).

4.2. LISTA DOCUMENTELOR DISPONIBILE PE SITE-UL GAL

Dosarul CERERII DE FINANȚARE:

- ✓ **Cererea de finanțare** – (document care reprezintă solicitarea completată electronic pe care solicitantul o înaintează GAL în vederea obținerii finanțării);
- ✓ **Anexa 1 Planul de Finanțare**

De asemenea, în pagina de internet a GAL-MVC, www.gal-mvc.ro, puteți consulta și descărca:

- ✓ Ghidul Solicitantului M2.2. (2B)
- ✓ Anexa nr. 6 - Anexa aferentă Subprogramului Tematic Pomicol;
- ✓ Anexa nr. 9 - Codul bunelor practici agricole pentru protecția apelor împotriva poluării cu nitrați din surse agricole;
- ✓ Anexa nr. 10 - Calculatorul capacităților de stocare și de împrăștiere a gunoiiului de grajd
- ✓ Anexa nr. 11 - Sinteza studiului privind „Zonarea potențialului de producție agricolă și a potențialului de dezvoltare a investițiilor în activitățile de procesare agro-alimentară, estimarea necesarului de stocare și procesare pe zone” și Metodologia de realizare a studiului privind zona-rea potențialului agricol și apicol;
- ✓ Anexa nr. 12 - Lista Raselor Autohtone (Indigene) eliberata de Agenția Națională pentru Zootehnie ”
- ✓ Anexa nr. 13 - Lista Asociațiilor acreditate de Agenția Națională pentru Zootehnie ”
- ✓ Anexa nr. 19 - Instrucțiuni privind evitarea creării de condiții artificiale în accesarea PNDR 2014-2020
- ✓ Fisa măsurii 2.2. (2B)
- ✓ Fisa de evaluare generală a măsurii 2.2. (2B)
- ✓ Formulare specifice
- ✓ Ghidul de implementare sM19.2
- ✓ Manualul de procedura sM19.2
- ✓ Manual de Procedura GAL

4.3. DICȚIONARUL DE TERMENI ȘI CONDIȚII

Activitatea agricolă – reprezintă:

- a) producția, creșterea sau cultivarea de produse agricole, inclusiv recoltarea, mulgerea, reproducerea animalelor și deținerea acestora în scopuri agricole;
- b) menținerea unei suprafețe agricole într-o stare care o face adecvată pentru pășunat sau pentru cultivare, fără nicio acțiune pregătitoare care depășește cadrul metodelor și al utilajelor agricole uzuale, pe baza criteriilor definite de statele membre în cadrul stabilit de Comisie;
- c) efectuarea unei activități minime definite de către statele membre, pe suprafețele agricole menținute în mod natural într-o stare adecvată pentru pășunat sau pentru cultivare.

Agencia de Plați și Intervenție pentru Agricultură (APIA) – reprezintă instituția publică subordonată MADR care este responsabilă cu derularea și gestionarea fondurilor privind plățile directe și măsurile de piață și unele măsuri finanțate din fonduri europene pentru agricultură, dezvoltare rurală și pescuit, stabilite prin ordin al ministrului agriculturii, pădurilor și dezvoltării rurale.

Agencia Națională pentru Zootehnie (ANZ) – reprezintă autoritatea națională din subordinea MADR, competentă în domeniul zootehnic privind exploatarea, ameliorarea și reproducția animalelor, inspecția de stat în zootehnie, controlul la producătorii și prim-cumpărătorii de lapte, conservarea și managementul durabil al resurselor genetice la animale.

Agencia pentru Finanțarea Investițiilor Rurale (AFIR) – reprezintă instituția publică subordonată MADR prin care se derulează Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR).

Anul „0” din Planul de afaceri – reprezintă anul în care se realizează înregistrările în nume propriu din ultima perioadă de depunere (înregistrare/ actualizare) a cererii unice de plată pe suprafață în IACS stabilită conform prevederilor legislației naționale în vigoare, și/sau în

Registrul exploatațiilor la ANSVSA/ ANZ, precum și în Registrul agricol, conform situației existente în exploatație la momentul depunerii Cererii de finanțare.

Anul „țintă” din Planul de afaceri (Anul 3/ 5 – în cazul plantațiilor pomicole) – reprezintă anul propus de beneficiar pentru îndeplinirea obiectivelor prevăzute în Planul de afaceri.

Autoritatea de Management (AM PNDR) – reprezintă structura din cadrul MADR responsabilă cu elaborarea strategiilor și politicilor specifice în domeniul dezvoltării rurale, precum și implementarea programelor de dezvoltare rurală 2007-2013 și 2014-2020 cu finanțare din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală.

Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor (ANSVSA) – reprezintă autoritatea de reglementare și control în domeniul sanitar-veterinar și pentru siguranța alimentelor, aflată în subordinea Guvernului și în coordonarea ministrului agriculturii și dezvoltării rurale.

Beneficiarul – reprezintă persoana juridică (persoana fizică autorizată, întreprinderea individuală, întreprinderea familială, societate cu răspundere limitată) care a luat la cunoștință o Decizie de finanțare cu AFIR pentru accesarea fondurilor europene în cadrul măsurii 2.2. (2B).

Carnetul de stupină – reprezintă documentul elaborat de forma asociativă și aprobat de Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor, care conține informații cu privire la mișcarea efectivului, starea de sănătate și întreținere a fiecărei familii de albine, tratamentele efectuate, deplasările în pastoral, precum și alte operațiuni din domeniul apicol.

Cedentul – reprezintă fermierul care cedează integral/ parțial o exploatație agricolă înregistrată în Registrul agricol prin acte de proprietate și/ sau arendă/ concesiune unui alt fermier.

Centrul Regional Pentru Finanțarea Investițiilor Rurale (CRFIR) - reprezintă structura organizatorică la nivelul regional a AFIR (la nivel național există 8 regiuni).

Cererea de finanțare – reprezintă solicitarea depusă de solicitant/ potențialul beneficiar în vederea obținerii finanțării nerambursabile.

Cesionarul – reprezintă fermierul căruia i se transferă integral/ parțial o exploatație agricolă înregistrată în Registrul agricol prin acte de proprietate și/ sau arendă/ concesiune.

Condiția artificială – reprezintă condiția creată de solicitant/ beneficiar în vederea obținerii unor avantaje care contravin obiectivelor legislației în vigoare și care conduce fie la neacordarea sprijinului, fie la recuperarea sumelor plătite până la momentul descoperirii acesteia, conform prevederilor art. 60 din Regulamentul nr 1306/ 2013, cu modificările și completările ulterioare.

Decizia de finanțare – reprezintă documentul juridic încheiat în condițiile legii între Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale, denumită în continuare AFIR și beneficiar, prin care se stabilesc obiectul, drepturile și obligațiile părților, durata de execuție, valoarea, plata, precum și alte dispoziții și condiții specifice, prin care se acordă asistență financiară nerambursabilă din FEADR și de la bugetul de stat, în scopul atingerii obiectivelor măsurilor cuprinse în PNDR 2014 – 2020.

Derularea proiectului – reprezintă totalitatea activităților efectuate de beneficiarul FEADR de la semnarea Deciziei de finanțare până la finalul perioadei de monitorizare a proiectului.

Direcția Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor (DSVSA) – reprezintă structura organizatorică la nivel județean a ANSVSA.

Domeniul agricol/ agro-alimentar/ veterinar/ economie agrară – reprezintă, pentru studiile universitare încadrarea conform prevederilor HG nr 580/ 2014, cu modificările și completările ulterioare iar pentru studiile liceale încadrarea conform prevederilor HG nr 844/ 2002, cu modificările și completările ulterioare.

Dreptul de creanță – reprezintă, conform prevederilor Legii nr. 50/ 1991, cu modificările și completările ulterioare, dreptul asupra construcției și/sau terenului care conferă titularului dreptul de a obține, potrivit legii, din partea autorității competente, autorizația de construire/desființare și este dobândit prin: concesiune, comodat, locațiune. Emiterea autorizației de construire

în baza unui contract de comodat/ locațiune se poate face numai pentru construcții cu caracter provizoriu și acordul expres al proprietarului de drept.

Dreptul real principal – reprezintă, conform prevederilor Legii nr. 50/ 1991, cu modificările și completările ulterioare, dreptul asupra construcției și/sau terenului care conferă titularului dreptul de a obține, potrivit legii, din partea autorității competente, autorizația de construire/desființare și este: dreptul de proprietate, uz, uzufruct, superficie, servitute (dobândit prin: contract de vânzare-cumpărare, de schimb, de donație, certificat de moștenitor, act administrativ de restituire, hotărâre judecătorească).

Durata de execuție a proiectului aferentă Deciziei de finanțare (implementare proiect) - reprezintă perioada de maxim 3/ 5 ani (pentru sectorul pomicol) de la data aprobării Deciziei de finanțare și include termenul de 90 de zile calendaristice de la data înregistrării cererii pentru tranșa a doua de sprijin, aferente plății acestei tranșe.

Durata de monitorizare a proiectului aferentă Deciziei de finanțare – reprezintă perioada de 3 ani calculată de la data efectuării plății tranșei a doua de sprijin.

Durata de valabilitate a Deciziei de finanțare (derulare proiect) – cuprinde durata de execuție a obiectivelor din Planul de afaceri și durata de monitorizare a proiectului.

Exploatația agricolă (ferma) – reprezintă unitatea tehnico-economică de sine stătătoare, cu o gestiune unică și care desfășoară activități agricole prin utilizarea suprafețelor agricole și/sau creșterea animalelor sau activități de menținere a terenurilor agricole în bune condiții agricole și de mediu, fie ca activitate principală, fie ca activitate secundară. Exploatația poate fi compusă din una sau mai multe unități de producție situate pe teritoriul României, gestionate de un fermier și utilizate pentru activități agricole.

Exploatația comercială de tip A – reprezintă exploatația de animale deținută de persoane fizice autorizate, întreprinderi individuale, întreprinderi familiale sau persoane juridice organizate în condițiile legii, înregistrate și autorizate de oficiul registrului comerțului, înregistrată în Sistemul național de identificare și înregistrare a animalelor, care îndeplinește condițiile prevăzute în anexa nr. 50 la Ordinul Președintelui ANSVSA nr. 16/ 2010 pentru aprobarea Normei sanitare veterinare privind procedura de înregistrare /autorizare sanitar-veterinară a unităților/ centrelor de colectare/ exploatațiilor de origine și a mijloacelor de transport din domeniul sănătății și al bunăstării animalelor, a unităților implicate în depozitarea și neutralizarea subproduselor de origine animală care nu sunt destinate consumului uman și a produselor procesate.

Fărămițarea exploatației agricole – reprezintă preluarea unei exploatații agricole de către cel puțin doi fermieri, în vederea creării în mod artificial de condiții pentru obținerea sprijinului prin măsura 2.2. (2B).

Ferma de familie – reprezintă exploatația agricolă aparținând întreprinderii familiale sau persoanei juridice ai cărei asociați sunt exclusiv membri ai aceleiași familii. Dimensiunea economică a fermei de familie în accepțiunea acestei submăsuri este cuprinsă între 4.000 - 11.999 S.O. Prin membrii aceleiași familii se înțelege soțul/ soția și rudele până la gradul III inclusiv.

Ferma mică - reprezintă exploatația agricolă cu o dimensiune economică între 4.000 – 11.999 S.O. (valoarea producției standard).

Fișa Măsurii/ submăsurii – reprezintă secțiunea din Programul Național de Dezvoltare Rurală 2014-2020 care descrie motivația sprijinului financiar nerambursabil oferit, obiectivele măsurii/ submăsurii, aria de aplicare și acțiunile prevăzute, tipurile de investiții, categoriile de beneficiari eligibili și tipul sprijinului.

Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR) – reprezintă instrumentul de finanțare creat de Uniunea Europeană pentru implementarea Politicii Agricole Comune.

Implementarea proiectului – reprezintă totalitatea activităților efectuate de beneficiarul FEADR de la semnarea Deciziei de finanțare până la data depunerii ultimei tranșe de plată.

Întreprinderea – reprezintă conform prevederilor orice formă de organizare a unei activități economice, autorizată potrivit legilor în vigoare să facă activități de producție, comerț sau prestări de servicii, în scopul obținerii de venituri, în condiții de concurență, respectiv: societăți reglementate de Legea societăților nr. 31/ 1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare, societăți cooperative, persoane fizice autorizate, întreprinzători titulari ai unei întreprinderi individuale și întreprinderi familiale, autorizate potrivit dispozițiilor legale în vigoare, care desfășoară activități economice.

Întreprinderea autonomă – reprezintă orice întreprindere care nu este clasificată ca întreprindere legată sau ca întreprindere parteneră, și care deține mai puțin de 25% din capitalul social sau din drepturile de vot (oricare dintre acestea este mai mare) în una ori în mai multe întreprinderi sau dacă una ori mai multe întreprinderi nu dețin mai mult de 25% din capitalul social sau din drepturile de vot ale întreprinderii în cauză.

Întreprinderile legate – reprezintă întreprinderile între care există oricare dintre următoarele raporturi:

- a) o întreprindere deține majoritatea drepturilor de vot ale acționarilor sau ale asociațiilor celeilalte întreprinderi;
- b) o întreprindere are dreptul de a numi sau de a revoca majoritatea membrilor consiliului de administrație, de conducere ori de supraveghere a celeilalte întreprinderi;
- c) o întreprindere are dreptul de a exercita o influență dominantă asupra celeilalte întreprinderi, în temeiul unui contract încheiat cu această întreprindere sau al unei clauze din statutul acesteia;
- d) o întreprindere este acționară sau asociată a celeilalte întreprinderi și deține singură, în baza unui acord cu alți acționari ori asociați ai acelei întreprinderi, majoritatea drepturilor de vot ale acționarilor sau asociațiilor întreprinderii respective.

Întreprinderea mică – reprezintă întreprinderea care are între 10 și 49 de salariați și realizează o cifră de afaceri anuală netă sau dețin active totale de până la 10 milioane euro, echivalent în lei. Calculul numărului mediu de salariați și a cifrei de afaceri ai solicitantului se stabilește conform prevederilor art.4 din Legea nr. 346/ 2004, cu modificările și completările ulterioare și Ghidului IMM de pe pagina de internet:

http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/files/sme_definition/sme_user_guide_en.pdf

Întreprinderile partenere – reprezintă toate întreprinderile care nu sunt clasificate ca întreprinderi legate și între care există următoarea relație: întreprinderea (din amonte) deține, individual sau în comun cu una ori mai multe întreprinderi legate, 25% sau mai mult din capitalul social ori din drepturile de vot ale unei alte întreprinderi (din aval).

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale (MADR) – reprezintă autoritatea publică centrală responsabilă cu aplicarea strategiei și programului de guvernare, cu rol în elaborarea și implementarea strategiilor naționale sectoriale în domeniile agriculturii și producției alimentare, dezvoltării rurale, îmbunătățirilor funciare, precum și în domeniile conexe: cercetare științifică de specialitate, conservarea și managementul durabil al solurilor și al resurselor genetice vegetale și animale.

Microîntreprindere – reprezintă întreprinderea care are până la 9 salariați și realizează o cifră de afaceri anuală netă sau dețin active totale de până la 2 milioane euro, echivalent în lei; Calculul numărului mediu de salariați și a cifrei de afaceri ai solicitantului se stabilește conform prevederilor art.4 din Legea nr. 346/ 2004, cu modificările și completările ulterioare și Ghidului IMM de pe pagina de internet:

http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/files/sme_definition/sme_user_guide_en.pdf

Microîntreprinderea înființată de întreprinzătorul debutant („societate cu răspundere limitată - debutant” sau „S.R.L. - D.”) – reprezintă microîntreprinderea nou-înființată, condusă de un

întreprinzător debutant în afaceri, care desfășoară pentru prima dată activitate economică, prin intermediul unei societăți cu răspundere limitată.

Oficiul Județean pentru Finanțarea Investițiilor Rurale (OJFIR) – reprezintă structura organizatorică la nivel județean a AFIR (la nivel național există 41 Oficii Județene).

Pragul de calitate – reprezintă punctajul lunar cumulat realizat pe baza anumitor criterii de selecție, apreciat drept reper, care asigură finanțarea cu prioritate a proiectelor de calitate.

Pragul minim – reprezintă pragul sub care niciun proiect nu poate primi finanțare în cadrul unei Măsuri/ submăsuri din cadrul PNDR 2014-2020.

Preluarea integrală a exploatației agricole – reprezintă trecerea tuturor terenurilor aflate în proprietate/ folosință și/ sau animalelor existente într-o/ la o gospodărie/ exploatație agricolă individuală/ persoană fizică autorizată/ întreprindere individuală/ întreprindere familială înregistrate în Registrul agricol de la cedent la cesionar, cu excepția locuinței și a terenului aferent acesteia (anexa gospodărească).

Preluarea parțială a exploatației agricole – reprezintă trecerea unei părți din terenurile aflate în proprietate/ folosință și/sau animalele existente într-o/ la o gospodărie/ exploatație agricolă individuală/ persoană fizică autorizată/ întreprindere individuală/ întreprindere familială înregistrate în Registrul agricol de la cedent la cesionar, cu excepția locuinței și a terenului aferent acesteia (anexa gospodărească).

Programul Național Apicol (PNA) 2017-2019 – reprezintă programul al cărui scop de bază este realizarea sistemului informatic pentru identificarea stupilor, sprijinirea apicultorilor pentru achiziționarea de medicamente, funduri de stupi pentru control sau funduri de stupi antivaroaa, de mătcă, roiuri pe faguri și/ sau familii de albine, de stupi în vederea reformării stupilor uzați în urma deplasării acestora în pastoral, precum și pentru decontarea analizelor fizico-chimice care să ateste calitatea mierii.

Programul Național de Dezvoltare Rurală (PNDR) 2014-2020 aprobat prin Decizia Comisiei de punere în aplicare nr. C (2015) 3508 final din data de 26.05.2015 – reprezintă documentul pe baza căruia va putea fi accesat Programul FEADR și care respectă liniile directoare strategice de dezvoltare rurală ale Uniunii Europene.

Programul Național de Sprijin al României în sectorul vitivinicol (PNS) 2014-2018 – reprezintă documentul în baza căruia se acordă sprijinul financiar pentru sectorul vitivinicol din România care respectă în totalitate liniile directoare aferente măsurilor de restructurare/reconversie, investiții și promovare a vinurilor pe piețele țărilor terțe.

Proiect neconform – proiect al cărui punctaj rezultat în urma evaluării AFIR este mai mic decât pragul de calitate lunar/trimestrial corespunzător sau proiect încadrat greșit din punct de vedere al alocării financiare aferente unei măsuri/ submăsuri/ componentă (alocare distinctă).

Registrul agricol – reprezintă documentul oficial de evidență primară unitară, în care se înscriu datele cu privire la gospodăriile/ exploatațiile agricole individuale/ persoanele fizice autorizate/ întreprinderile individuale/ întreprinderile familiale care au terenuri în proprietate/ folosință și/ sau animale.

Registrul exploatației – reprezintă colecția de date în format de hârtie și/ sau electronic care cuprinde informații despre animalele identificate din exploatația respectivă și despre mișcarea acestora, registrul fiind gestionat de către ANSVSA; la exploatațiile nonprofesionale, registrul exploatației este reprezentat de colecția exemplarelor documentelor care se remit proprietarului exploatației la consemnarea mișcării animalelor, inclusiv la identificarea inițială, prin arhivarea respectivelor exemplare, în ordine cronologică, îndosariate în mod corespunzător și păstrate prin grija proprietarului, pentru o perioadă de minimum 3 ani de la data închiderii exploatației.

Registrul național al exploatațiilor (RNE) – reprezintă colecția de date în format electronic care cuprinde informațiile de identificare a fiecărei exploatații din România, registrul fiind gestionat de către ANSVSA.

Registrul Unic de Identificare (RUI) – reprezintă un element component al Sistemului integrat de administrare și control și care cuprinde informații referitoare la:

- a) identificarea agricultorilor;
- b) identificarea solicitanților care depun cereri de ajutor, inclusiv a solicitanților care depun cereri de finanțare pentru măsurile din PNDR;
- c) identificarea solicitanților pentru măsurile de piață, cota de lapte, comerțul exterior cu produse agricole și promovarea acestora pe piața internă și în țări terțe;
- d) identificarea solicitanților pentru ajutoarele de stat, alții decât cei prevăzuți la lit. a)-c).

Sistemul Integrat de Administrare și Control (IACS) – reprezintă sistemul de administrare și control al cererilor de plată ale fermierilor, gestionat de către APIA.

Solicitantul – reprezintă persoana juridică (persoana fizică autorizată, întreprinderea individuală, întreprinderea familială, societate cu răspundere limitată), potențial beneficiar al sprijinului nerambursabil din FEADR.

Sprijinul nerambursabil – reprezintă suma alocată proiectelor, asigurată prin contribuția Uniunii Europene și a Guvernului României.

Unitatea Administrativ Teritorială (UAT) - este reprezentat de comune, orașe, municipii.

Valoarea producției standard (S.O.) – se determină pe baza producției standard totale a exploatației agricole, exprimată în euro, stabilită în conformitate cu prevederile Regulamentului CE nr. 1242/2008 de stabilire a unei tipologii europene pentru exploatații agricole.

Vatra de stupină – reprezintă locul/ suprafața de teren pentru amplasarea unei stupine, în sistem staționar, permanentă sau în sistem pastoral ori temporară. Vatra poate fi permanentă, dacă stupii sunt amplasați în același loc pe toată perioada anului sau cel puțin pe perioada iernării, ori temporară, atunci când stupii sunt transportați și amplasați pe o perioadă limitată de timp în vederea valorificării unui cules.

Zona limitrofă – reprezintă zona constituită din UAT-urile aflate la o distanță de maxim 75 km (conform hartă rutieră) față de UAT în care este înregistrată exploatația agricolă.

Zona Montană – reprezintă zona formată din suprafețele unităților administrativ-teritoriale (LAU 2) desemnate conform criteriilor de mai jos:

- unitățile administrativ-teritoriale situate la altitudini medii mai mari sau egale cu 600 m, limitele acestora fiind acelea ale blocurilor fizice (identificate în Sistemul Integrat de Administrare și Control), care aparțin de aceste UAT-uri;

- unitățile administrativ-teritoriale situate la altitudini medii între 400-600 m și care au o pantă medie egală sau mai mare de 15%, limitele acestora fiind acelea ale blocurilor fizice (identificate în Sistemul Integrat de Administrare și Control), care aparțin de aceste UAT-uri. UAT-urile din zonele montane se regăsesc în Anexa nr. 14 la Ghidul solicitantului.

„/” – în accepțiunea acestui document, **bara oblica reprezintă un semn de punctuație echivalentul conjucției „sau”** (se va interpreta ca înlocuitor al cuvântului „sau”) pentru a indica alternative sau mai multe opțiuni (exemplu: „modernizare/ extindere” este echivalent cu „modernizare **sau** extindere”); în enunțarea numărului actelor normative bara oblică este echivalentă cu prepoziția „din” (Legea 544/ 2001 este echivalent cu Legea 544 **din** 2001), iar în enunțarea unităților de măsură, este echivalentă cu prepoziția „pe” (kilometri/ oră este echivalent cu kilometri **pe** oră);

ABREVIERI

ADI ITI DELTA DUNARII – Investiția Teritorială Integrată Delta Dunării – reprezintă asociația cu personalitate juridică, de drept privat și de utilitate publică, care asigură funcționarea instituțională și administrativă a mecanismului ITI Delta Dunării și are în componență 38 de UAT-

uri, respectiv Consiliul Județean Tulcea, Consiliul Județean Constanța, 5 UAT-uri urbane: Tulcea, Măcin, Isaccea, Sulina, Babadag, și 33 de UAT-uri rurale – dintre care 4 UAT-uri se afla pe teritoriul județului Constanța.

ANCA – Agenția Națională de Consultanță Agricolă.

4.4. LEGISLAȚIA EUROPEANĂ ȘI NAȚIONALĂ APLICABILĂ

Legislația europeană

Directiva 2008/ 90/ CE a Consiliului privind comercializarea materialului de înmulțire și plantare fructifer destinat producției de fructe;

Documentul Comitetului Comunitar RICA- RICC 1500 Rev.3/ 2010 Manual de tipologie;

Documentul EUROSTAT CPSA/ SB/ 714/ 2013 – Formatul de transmitere a S.O. 2010;

Recomandarea 2003/ 361/ CE din 6 mai 2003 privind definirea microîntreprinderilor și a întreprinderilor mici și mijlocii;

Regulamentul (CE) nr. 1444/ 2002 de modificare a Deciziei 2000/ 115/ CE a Comisiei privind definițiile caracteristicilor, excepțiile de la aceste definiții precum și regiunile și circumscriptiile în care se întreprind anchetele privind structura exploatațiilor agricole, cu modificările și completările ulterioare;

Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 385/2012 al Comisiei din 30 aprilie 2012 privind fișa exploatației care urmează a fi utilizată în scopul determinării veniturilor exploatațiilor agricole și analizării activității economice a acestor exploatații;

Regulament(UE) nr. 1198 din 1 august 2014 de completare a Regulamentului (CE) nr. 1217/2009 al Consiliului privind crearea unei rețele de colectare de informații contabile agricole privind veniturile și activitatea economică a exploatațiilor agricole în Uniunea Europeană;

Regulamentul (UE) nr. 1303/ 2013 de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1083/ 2006 al Consiliului, cu modificările și completările ulterioare;

Regulamentul (UE) nr. 1305/ 2013 privind sprijinul pentru dezvoltare rurală acordat din Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1698/ 2005 al Consiliului, cu modificările și completările ulterioare;

Regulamentul (UE) nr. 1306/ 2013 al Parlamentului European și al Consiliului privind finanțarea, gestionarea și monitorizarea politicii agricole comune și de abrogare a Regulamentelor (CEE) nr. 352/ 78, (CE) nr. 165/ 94, (CE) nr. 2799/ 98, (CE) nr. 814/ 2000, (CE) nr. 1290/ 2005 și (CE) nr. 485/ 2008 ale Consiliului, cu modificările și completările ulterioare;

Regulamentul (UE) nr. 1307/ 2013 al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a unor norme privind plățile directe acordate fermierilor prin scheme de sprijin în cadrul politicii agricole comune și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 637/ 2008 al Consiliului și a Regulamentului (CE) nr. 73/ 2009 al Consiliului, cu modificările și completările ulterioare;

Regulamentul (UE) nr. 1310/ 2013 al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a anumitor dispoziții tranzitorii privind sprijinul pentru dezvoltare rurală acordat din Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR), de modificare a Regulamentului (UE) nr. 1305/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește resursele și repartizarea acestora pentru anul 2014 și de modificare a Regulamentului (CE) nr. 73/ 2009 al Consiliului și a Regulamentelor (UE) nr. 1307/ 2013, (UE) nr. 1306/2013 și (UE) nr. 1308/ 2013

ale Parlamentului European și ale Consiliului în ceea ce privește aplicarea acestora în anul 2014, cu modificările și completările ulterioare;
Regulamentul (UE) nr. 1407/ 2013 al Comisiei privind aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ajutoarelor de minimis Text cu relevanță pentru SEE, cu modificările și completările ulterioare;
Regulamentul delegat (UE) nr. 807/ 2014 de completare a Regulamentului (UE) nr. 1305/ 2013 al Parlamentului European și al Consiliului privind sprijinul pentru dezvoltare rurală acordat din Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) și de introducere a unor dispoziții tranzitorii, cu modificările și completările ulterioare;
Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 808/ 2014 al Comisiei de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (UE) nr. 1305/ 2013 al Parlamentului European și al Consiliului privind sprijinul pentru dezvoltare rurală acordat din Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR), cu modificările și completările ulterioare;
Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 809/ 2014 al Comisiei de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (UE) nr. 1306/ 2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește sistemul integrat de administrare și control, măsurile de dezvoltare rurală și ecocondiționalitatea, cu modificările și completările ulterioare;

Legislația națională

Hotărârea Guvernului nr. 885/ 1995 privind unele măsuri de organizare unitară a evidenței acționarilor și acțiunilor societăților comerciale, cu modificările și completările ulterioare;
Hotărârea Guvernului nr. 844/ 2002 privind aprobarea nomenclatoarelor calificărilor profesionale pentru care se asigură pregătirea prin învățământul preuniversitar, precum și durata de școlarizare, cu modificările și completările ulterioare;
Hotărârea Guvernului nr. 522/ 2003 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Ordonanței Guvernului nr. 129/2000 privind formarea profesională a adulților, cu modificările și completările ulterioare;
Hotărârea Guvernului nr. 156/ 2004 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii pomiculturii nr. 348/2003 cu modificările și completările ulterioare;
Hotărârea Guvernului nr. 918/ 2013 privind aprobarea Cadrului național al calificărilor, cu modificările și completările ulterioare;
Hotărârea Guvernului nr. 567/ 2015 pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 918/2013 privind aprobarea Cadrului național al calificărilor, cu modificările și completările ulterioare;
Hotărârea Guvernului nr. 1050/ 2013 pentru aprobarea Programului național apicol pentru perioada 2014-2016, a normelor de aplicare, precum și a valorii sprijinului financiar, cu modificările și completările ulterioare;
Hotărârea Guvernului nr. 580/ 2014 privind aprobarea Nomenclatorului domeniilor și al specializărilor/programelor de studii universitare și a structurii instituțiilor de învățământ superior pentru anul universitar 2014-2015, precum și aprobarea titlurilor conferite absolvenților învățământului universitar de licență înmatriculați în anul I în anii universitari 2011-2012, 2012-2013 și 2013-2014, cu modificările și completările ulterioare;
Hotărârea Guvernului nr. 218/ 2015 privind registrul agricol pentru perioada 2015-2019, cu modificările și completările ulterioare;
Hotărârea Guvernului nr. 226/ 2015 privind stabilirea cadrului general de implementare a măsurilor programului național de dezvoltare rurală cofinanțate din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală și de la bugetul de stat, cu modificările și completările ulterioare;
Legea nr. 31/ 1990 privind societățile comerciale – Republicare, cu modificările și completările ulterioare;
Legea nr. 50/ 1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții - Republicare, cu modificările și completările ulterioare;

Legea nr 82/ 1991 a contabilității – Republicare, cu modificările și completările ulterioare;
Legii nr. 348/ 2003 a pomiculturii cu modificările și completările ulterioare;
Legea nr. 571/ 2003 privind Codul Fiscal, cu modificările și completările ulterioare;
Legea nr. 346/ 2004 privind stimularea înființării și dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii, cu modificările și completările ulterioare;
Legea nr. 383/ 2013 a apiculturii, cu modificările și completările ulterioare;
Legea nr. 164/ 2015 a viei și vinului în sistemul organizării comune a pieței vitivinicole, cu modificările și completările ulterioare;
Ordinul nr. 550/ 2002 pentru aprobarea Regulilor și normelor tehnice privind producerea, controlul, certificarea calității și comercializarea materialului de înmulțire viticol, cu modificările și completările ulterioare;
Ordinul comun al ministrului educației și cercetării și al ministrului muncii și solidarității sociale nr. 3228/ 2002 privind echivalarea nivelurilor de calificare din învățământul profesional, liceal - filiera tehnologică și vocațională - și postliceal, cu modificările și completările ulterioare;
Ordinul ministrului agriculturii, alimentației și pădurilor nr. 397/ 2003 pentru aprobarea Nominalizării arealelor viticole și încadrării localităților pe regiuni viticole, podgorii și centre viticole, cu modificările și completările ulterioare;
Ordinul nr. 537/ 2003 pentru aprobarea documentelor privind plantarea și/ sau defrișarea viței de vie și inventarul plantațiilor viticole, cu modificările și completările ulterioare;
Ordinul nr. 564/ 2003 pentru aprobarea Regulilor și normelor tehnice interne privind producerea în vederea comercializării, prelucrarea, controlul și/ sau certificarea calității semințelor și a materialului săditor din unele specii de plante produse și comercializate pe teritoriul României, cu modificările și completările ulterioare;
Ordinul comun al ministrului educației și cercetării și al ministrului muncii, solidarității sociale și familiei nr. 4543/ 2004 pentru aprobarea Procedurii de evaluare și certificare a competențelor profesionale obținute pe alte căi decât cele formale, cu modificările și completările ulterioare;
Ordinul ministrului agriculturii, pădurilor și dezvoltării rurale nr. 1269/ 2005 pentru aprobarea Regulilor și normelor tehnice privind producerea, controlul calității și/ sau comercializarea materialului de înmulțire și plantare legumicol, altul decât semințele, cu modificările și completările ulterioare;
Ordinul nr. 1270/ 2005 privind aprobarea Codului de bune practici agricole pentru protecția apelor împotriva poluării cu nitrați din surse agricole, cu modificările și completările ulterioare;
Ordinul ministrului economiei și finanțelor nr. 2371/ 2007 pentru aprobarea modelului și conținutului unor formulare prevăzute la titlul III din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare;
Ordinul ministrului agriculturii, pădurilor și dezvoltării rurale nr. 355/2007 privind aprobarea criteriilor de încadrare, delimitării și listei unităților administrativ-teritoriale din zona montană defavorizată, cu modificările și completările ulterioare;
Ordinul ministrului economiei și finanțelor nr. 858/ 2008 privind depunerea declarațiilor fiscale prin mijloace electronice de transmitere la distanță, cu modificările și completările ulterioare;
Ordinul nr. 769/ 2009 privind aprobarea Metodologiei de înregistrare a operatorilor economici și eliberare a autorizației pentru producerea, prelucrarea și/ sau comercializarea semințelor și materialului săditor;
Ordinul președintelui Autorității Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr. 16/ 2010 pentru aprobarea Normei sanitare veterinare privind procedura de înregistrare/autorizare sanitar-veterinară a unităților/centrelor de colectare/exploatațiilor de origine și a mijloacelor de transport din domeniul sănătății și al bunăstării animalelor, a unităților implicate în depozitarea și neutralizarea subproduselor de origine animală care nu sunt destinate consumului uman și a produselor procesate, cu modificările și completările ulterioare;

Ordinul președintelui Autorității Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr. 40/ 2010 privind aprobarea Normei sanitare veterinare pentru implementarea procesului de identificare și înregistrare a suinelor, ovinelor, caprinelor și bovinelor, cu modificările și completările ulterioare;

Ordinul nr. 82/ 2010 privind comercializarea materialului de înmulțire și plantare fructifer destinat producției de fructe, pe teritoriul României, cu modificările și completările ulterioare; Ordinul ministrului agriculturii, pădurilor și dezvoltării rurale nr. 150/ 2010 privind comercializarea semințelor de plante oleaginoase și pentru fibre, cu modificările și completările ulterioare; Ordinul ministrului agriculturii, pădurilor și dezvoltării rurale nr. 155/ 2010 privind producerea în vederea comercializării și comercializarea semințelor de plante furajere, cu modificările și completările ulterioare;

Ordinul ministrului agriculturii, pădurilor și dezvoltării rurale nr. 22/ 2011 privind reorganizarea Registrului fermelor, care devine Registrul unic de identificare, în vederea accesării măsurilor reglementate de politica agricolă comună, cu modificările și completările ulterioare;

Ordinul ministrului agriculturii, pădurilor și dezvoltării rurale nr. 59/ 2011 pentru aprobarea procedurilor privind cerințele specifice pentru producerea, certificarea și comercializarea semințelor de cereale, plante oleaginoase și pentru fibre și plante furajere în România, cu modificările și completările ulterioare;

Ordinul ministrului agriculturii, pădurilor și dezvoltării rurale nr. 119/ 2011 pentru aprobarea sistemului unitar de identificare a stupinelor și stupilor, cu modificările și completările ulterioare;

Ordinul nr. 166 din 25 ianuarie 2017 privind principalele aspecte legate de întocmirea și depunerea situațiilor financiare anuale și a raportărilor contabile anuale ale operatorilor economici la unitățile teritoriale ale Ministerului Finanțelor Publice, precum și pentru modificarea și completarea unor reglementări contabile ;

Ordinul nr. 170/ 2015 pentru aprobarea Reglementărilor contabile privind contabilitatea în partidă simplă, cu modificările și completările ulterioare;

Ordinul MADR nr 763/ 2015 privind aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare al procesului de selecție și al procesului de verificare a contestațiilor pentru proiectele aferente măsurilor din Programul Național de Dezvoltare Rurală 2014-2020 (PNDR), cu modificările și completările ulterioare;

Ordinul nr. 2634/ 2015 privind documentele financiar-contabile, cu modificările și completările ulterioare;

Ordonanța Guvernului nr. 129/ 2000 privind formarea profesională a adulților - Republicare, cu modificările și completările ulterioare;

Ordonanța Guvernului nr. 27/ 2002 privind reglementarea activității de soluționare a petițiilor, aprobată cu modificările și completările ulterioare;

Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 44/ 2008 privind desfășurarea activităților economice de către persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale, cu modificările și completările ulterioare;

Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 6/ 2011 pentru stimularea înființării și dezvoltării microîntreprinderilor de către întreprinzătorii debutanți în afaceri, cu modificările și completările ulterioare;

Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 66/ 2011 privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora, cu modificările și completările ulterioare;

Ordonanță de urgență a Guvernului nr.43/ 2013 privind unele măsuri pentru dezvoltarea dezvoltarea și facilitarea accesului la finanțare al fermierilor, al beneficiarilor PNDR 2014-2020 și POP-AM 2014-2020, precum și pentru dezvoltarea afacerilor în domeniul producției vegetale, zootehnice și acvaculturii, cu modificările și completările ulterioare

Programul Național de Dezvoltare Rurală 2014 – 2020;
Programul Național de Sprijin al României în Sectorul Vitivinicol 2014 – 2018.